Ե· ՏԱՐԻ 1456   ԹՈՒԻՆ ՀԱՅՈՑ 4380 ՏՐԷ 1   ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 9 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1888   (Ն· Տ·) 21 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1888   16 ՌԷՊԻՒԼ ԷՎՎԷԼ 1306

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

غلطه ده نورادونكيان خاننده ارهولك
غزته سی اداره سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ
ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳԻՆ

Կ· Պոլսոյ համար Տարեկան ղրշեան	160
Վեցամսեայ »	80
Եռամսեայ »	40
Գաւառաց Տարեկան »	210
Վեցամսեայ »	100
Օտար երկիրներ տարեկան ֆրանք	56
Վեցամսեայ »	28

Դուրս զրկուած յօդուածոց համար ... Տնօրէնութեան վրայ է
խմբագրութեան զրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չտրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ· ՊՈԼԻՍ, 9 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, 1888

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՎԵՐՋԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐԵՐ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԻ

Լոնտոն, 17 Նոյմ.—Պրօպօ անուն պեխ շոգենաւը Զանզիպարի մօտ արգիլուեցաւ անգլիական Կրէֆն մարտանաւուն կողմէ, որոյ հրամանատարը գտաւ եւ ազատ արձակեց երկու սեւամորթներ, որք երդմամբ հաստատեցին թէ ակամայ կը տարուէին, այսինքն՝ գերի էին պեխ շոգենաւուն մէջ։

—Պերլին, 17 Նոյմ.—Լա Ֆրանս անուն փարիզեան լրագրին թղթակից Պ. Ռոպէրթի արտաքսեցաւ Պերլինէ։

—Պրիւքսէլ, 17 Նոյմ.—Լ'Էնտէբանտանս Պելժ կը պահանջէ որ Պելժիա իր չէզոքութիւնն հռչակէ, Գերմանիոյ հետ համաձայնութեան մը զրոյցներուն վերջ տալու համար։

—Պուքրէշ, 17 Նոյմ.—Ֆլորէսքօ զօրավարին Ծերակոյտի նախագահ ընտրուիլը պարտութիւն մ'է նախարարութեան համար, որ ընտրելին էր Պ. Քրէձուլէսքօ։

—Մատրիտ, 17 Նոյմ.—Էփօքա կը յայտարարէ թէ Սպանիա խաղաղութեան կը բաղձայ, և Տէրութեանց ո՛չ մէկ համախմբման (ո՛չ Ֆրանսայի և Ռուսիոյ, ո՛չ ալ Երրեակ Նիզակակցութեան) յարեալ է. Սպանիա հաւատարիմ բարեկամ է Ֆրանսայի որպէս և Գերմանիոյ։

—Պերլին, 17 Նոյմ.—Վիլհէլմ Բ. կայսրն ի Պրեսլաւ քաղաքային և զինուորական իշխանութեանց կողմէ ընդունելուն առթիւ, բոլոր ներկայ անձնաւորութեանց ձեռքերը սեղմեց, և խօսակցեցաւ անոնց հետ, ի բաց առեալ քաղաքապետին՝ Պ. Ֆրիտէնսպուրկի հետ, որ յառաջդիմական կուսակցութեան կը վերաբերի։

—Փեթերսպուրկ, 16 Նոյմ.—Ֆրանքօ-ռուս Նիզակակցութեան մը մասին կարծեցեալ յայտնութեանց առթիւ, զորս փարիզեան լրագիր մը հրատարակած էր, Ժուռնալ տը Սէն Փեթերսպուրկ կ'ըսէ.—«Այս մասին ակնարկութիւնք չափ և սահման մը պէտք է ունենան. Ռուսիա անշուշտ փափաքող է որպէս զի Ֆրանսա Եւրոպիոյ մէջ վերստանձնէ իրեն արժան եղած կացութիւնն, որ հարկաւոր է ընդհանուր հաւասարակշռութեան. Բայց Զարին կառավարութիւնն համոզուած է թէ խաղաղութեան պահպանումն հարկաւոր է սոյն երկուց ազգաց (Ռուսիոյ և Ֆրանսայի) հասարակային շահուց տեսութեամբ. Փարիզեան լրագրին ակնարկութիւնք կը վնասեն այն դատին իսկ զոր կը կարծէ պաշտպանել.»

—Փարիզ, 16 Նոյմ.—Ֆրանսական կառավարութիւնը 1,300,000 ֆր.ի գնեց Սէնթ-Էթիէնի գործարաններն, որով կարելի պիտի լինի մեծապէս աւելցընել Լըպէլեան նոր հրացանին շինութիւնն. Հիմակ 8,500 գործաւորք կ'աշխատին, որոց վրայ յաւելումներ պիտի լինին, և մինչ այժմ օրն 850 հրացանք կը շինուին, մինչեւ տարւոյն վերջն այս թիւ 1,000ի պիտի հասնի.

—Ֆերտինանտ Իշխան Ս. Աղեքսանտրի պատուանշանին մեծ ժապաւէնը նուիրեց իր եղբօր, Սաքս Քօպուրկի Օկիւսթ Իշխանին.

—Միլան Թագաւոր Թաքովոյի պատուանշանին մեծ սպայի աստիճանը տուաւ Պուլկարիոյ արտաքին գործոց նախարար Պ. Սթրանսքիի.

—Կիրակի, Նոյմ. 14, Ֆերտինանտ Իշխանի պալատան ծխնելոյզը բռնկեցաւ. բայց հրանկէրք շուտով հասան և մարեցին.

ԲԱՑՈՒՄՆ ՓԱՍԹԷՕՐԵԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ

Կը յիշուի թէ կատաղութեան դէմ Պ. Փասթէօրի գտած պատուաստին յաջող փորձերէն յետոյ, ընդհանուր հանգանակութիւն մը բացուեցաւ Փարիզի մէջ հաստատութիւն մը հիմնելու համար, կատաղի կենդանիներէ խածատուած անձերը դարմանելու յատկացեալ. Հանգանակութիւնն յաջողեցաւ, հաստատութիւնը շինուեցաւ, և բացման պաշտօնական արարողութիւնը Նոյմ. 14ին կատարեցաւ մեծաւ հանդիսիւ.

Պ. Քառնօ, Նախագահ Հանրապետութեան, Նախագահեց հանդիսին, իր աջ կողմն ունենալով Պ. Փասթէօր և ձախ կողմը Պ. Պէրթրան, Գիտութեանց Ակադեմիային մշտական քարտուղարը. Ներկայ էին Նախարարներ, դեսպաններ, Ակադեմիոյ անդամներ, և այլ երեւելիք. Հանդէսը բացուեցաւ Պ. Պէրթրանի բանախօսութեամբ, որ դրուատեց Պ. Փասթէօրի գիտնական խուզարկութեանց հանրօգուտ արդիւնքը. Կարեւորագոյն ճառ մը արտասանեց Տքթ. Կրանշէ, Պ. Փասթէօրի գլխաւոր օգնականն, որ Փասթէօրեան մէթոտին հակառակորդաց անձնական յարձակումները պախարակեց, ցոյց տալով թէ նոքա գիտնական հիմ չունէին, և ընդհակառակն պարծանօք յիշելով թէ Փասթէօրեան մէթոտի անաչառ քննադատք խոստովանած են նոյն մէթոտին ճշմարտութիւնն և մեծ օգտակարութիւնն, ինչպէս անգլ. կառավարութեան կարգած պաշտօնական յանձնաժողովն, որ անդամք, Սըր Հէնրի Ռօսքօյի և Սըր Ճէյմս Փէյճէթի նման երեւելի գիտնականք, որոշած են թէ Պ. Փասթէօր արդարեւ յաջողած է արգելիչ դարման մը գտնել ընդդէմ կատաղութեան, նման ծաղկի դէմ ընդունուած պատուաստին. 1885էն ի վեր, երբ առաջինն երկու մարդիկ պատուաստուեցան, 5,384 անձինք, կատաղի անասուններէ խածատեալք, դարմանուեցան Փասթէօրեան երկու աշխատանոցներուն մէջ, և պատուաստուողաց մէջ մեռնողներուն համեմատութիւնն, որ առաջին տարին 1.34 առ 100 էր, Ներկայ տարւոյս առաջին վեցամսէին մէջ ինկաւ 0.77 առ 100ի. Մեռնողներու սոյն համեմատութեան մէջ կը մտնեն այնպիսի անձինք որոց մարմնոյն մէջ ժահրն արդէն հաստատուած էր երբ եկան պատուաստուիլ, մինչ Փասթէօրեան պատուաստն այնչափ աւելի ապահովապէս կ'արգիլէ կատաղութեան ախտին երեւումն որչափ կանուխ պատուաստուին անոնք որ կատաղի կենդանիէ մը խածատուած են. Այս աննպաստ պայմանաց մէջ իսկ, ձեռք բերուած յաջողութիւնը շատ մեծ է, զի Փասթէօրեան մէթոտին գտնուելէն յառաջ, կատաղի անասուններէ խածնուող անձանց 100էն 16ը կը մեռնէին, մինչ այժմ 100էն 1 անգամ չկայ. Կատաղի անասուններէ խածուած 5,484 անձերէ զատ որք այս երեք տարւոյ միջոցին Փարիզ դիմեցին դարմանուելու, օտար երկրաց մէջ եւս Փասթէօրեան դարմանոցներ բացուած են, որոց թիւը ցարդ քսանի կը հասնի.—եօթն հատ ի Ռուսիա, հինգ՝ յԻտալիա, և մէկ մէկ հատ ալ ի Ռումանիա, Աւստրիա, Պրազիլ, Քուպա, և այլն. Բոլոր այս դարմանոցներէ եկած վիճակագիրք կը հաստատեն մեռնողաց համեմատութեան նուազումը. Ռուսիոյ մէջ սոյն համեմատութիւն բարձրագոյն է քան այլուր, ըստ որում Ռուսիոյ մէջ խածնող կենդանին գայլն է, որոյ թոյնը շան թոյնէն սաստկագոյն է.

Քրէտի Ֆոնսիէ Դրամատան կառավարիչ Պ. Քրիսթօֆլ, իբրեւ գանձապետ Փասթէօրեան հանգանակութեան, շնորհակալութեամբ յիշեց վեհ. Սուլթանին և Ռուսիոյ և Պրազիլիոյ կայսերաց նուէրներն. Հանգանակութիւնն արտադրած է ընդ ամենայն 2,586,680 ֆրանք, որոյ 200,000 ֆր.ը Ֆրանսայի Խորհրդարանը նուիրած է. Շինութեան ծախքն հասած է 1,463,786 ֆրանքի, և 100,000 ֆր. յատկացեալ է աշխատանոցներու գործեաց գնման, որով կը մնայ 1,022,894 ֆր., որ է Փասթէօրեան հաստատութեան դրամագլուխը. Գետնին (11,000 քառ. մեթր.,) գնման վճարուած է 441,475 ֆր. և բուն շինութեան ծախք եղած է 917,577 ֆր. Ֆրանսական կառավարութիւնը ցարդ տարեկան 125,000 ֆր. Նըպաստ տուած է Փասթէօրեան ձեռնարկին յաջողութեան համար. բայց Պ. Փասթէօրի բաղձանքն է անհատական հանգանակութեամբք այնպիսի գումարի մը բարձրացնել իւր դրամագլուխ, որ կառավարական Նպաստին կարօտ չմնայ այլ եւս.

Պ. Փասթէօր, որ ժամանակէ մ'ի վեր տկար է, այնչափ յուզուած էր այս հանդէսէն որ չկրցաւ կարդալ իւր պատրաստած մէկ ճառը, զոր իւր որդին կարդաց. Պ. Փասթէօր այս ճառով կը ծանուցանէր թէ միկրոբներու վերաբերեալ քննութիւններն յոյժ նըպաստաւոր պայմաններու մէջ կարող պիտի լինի շարունակել այս հաստատութեան մէջ, որ կատաղութեան համար դարմանոց մը լինելէն զատ, կեդրոն մը պիտի լինի տարափոխիկ և համաճարակ հիւանդութեանց վերաբերեալ քննութեանց, և միկրոբային ուսուցման բարձրագոյն ճեմարան մը. Պ. Փասթէօր սա խորհրդածութեամբ կնքեց իւր ճառ.

«Իմծ, Պ. Նախագահ, ինձ թոյլ տաք խօսքս կնքել փիլիսոփայական խորհրդածութեամբ մը զոր ինձ կը ներշնչէ ձեր ներկայութիւն այս աշխատութեան սրահին մէջ, պիտի ըսեմ թէ այսօր երկու հակառակ օրէնքներ իրարու դէմ մաքառիլ կը թուին. մին է արեան ու մահուան օրէնքն, որ ամէն օր պատերազմի նոր միջոցներ հնարելով, ժողովուրդները կը հարկադրէ միշտ պատրաստ լինել պատերազմի ասպարէզին, և միւսը խաղաղութեան, աշխատութեան և փրկութեան օրէնք մը, որ կը խորհի միայն մարդն ազատել այն աղէտներէն որովք շրջապատեալ է. Այս օրինաց մին բուռն երկրակալութիւններ կ'որոնէ, իսկ միւսը մարդկութեան սփոփումն կը խնդրէ. Սա բոլոր յաղթութիւններէն գեր ի վեր կը դասէ մարդկային կեանք մը. իսկ միւսն հարիւր հազարաւոր հոգիներ կը զոհէ մէկ մարդու փառասիրութեան. Այն օրէնքն որ գործիքն ենք մեք՝ մարդկային կոտորածոց մէջ իսկ կը ջանայ բժշկել պատերազմի օրէնքին արիւնառուշտ չարիքը. Մեր հականեխական (antiseptique) մեթոտներուն թելադրած վիրաբուժութեամբ հազարաւոր զինուորաց կեանքը կրնայ պահպանուիլ.

«Այս երկու օրէնքներէն ո՞րը պիտի յաղթէ միւսին. Աստուած միայն գիտէ. Բայց կրնանք հաւատալ թէ Ֆրանսական գիտութիւնն, հնազանդելով այս մարդասիրական օրէնքին, կենաց սահմաններն ընդարձակելու հետամուտ կը գտնուի.»

Ջերմ ծափահարութեամբք ընդունուեցան Պ. Փասթէօրի խօսքերը. Պ. Քառնօ պատուանշաններ տուաւ Պ. Փասթէօրի աշակերտներուն, և շէնքին ճարտարապետին, որ ձրի աշխատած էր. Յաւարտ հանդիսին, ներկայք, Պ. Քառնոյի և Պ. Փասթէօրի առաջնորդութեամբ, շէնքին ամեն մասեր պտըտեցան. Այս հաստատութիւն, Պուլվառ տը Վօժիրառէ անդին, Ենվալիտներու ետին, օդասուն տեղի մը կառուցուած է, և միկրոբային գիտութեան մշակման յատուկ աշխատանոցներ կը պարունակէ. Տքթ. Կամալէյա, որ Օտեսայէ եկած էր և հանդիսին ներկայ կը գտնուէր, Փասթէօրեան հաստատութեան մէջ յառաջ պիտի տանի իւր փորձեր հնտախտի պատուաստին վրայ, զոր գտած լինել կը կարծէ. Յատուկ տեղեր պատրաստուած են այն կենդանեաց համար որոց վրայ փորձեր պիտի լինին և որոցմէ պատուաստ պիտի առնուի. Իրաւամբ ըսաւ Պ. Քրիսթօֆլ թէ ազգ մը որ այնպիսի հոյակապ հանդիսիւ տօնեց զՎիքթոր Հիւկօ, որ Պ. Շըվրէօլի հարիւրամեակը կատարեց և այժմ ալ Փասթէօրեան հաստատութեան բացումը կը տօնէ, չի կրնար ամբաստանուիլ թէ անտես կ'առնու իւր մեծագոյն մարդիկը.

ԳԱՅԹԱԿՂԱԼԻՑ ՏԵՍԱՐԱՆ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԵՐԵՍՓ. ԺՈՂՈՎՈՅՆ ՄԷՋ

Ինչպէս հեռագիրն երէկ կը ծանուցանէր, Նիմի Եղեռնադատ Ատեանն անպարտ արձակեց Երեսփոխան Պ. Նիւմա Ժիլի, որ ըսած էր թէ Ելմտացոյցի Յանձնաժողովոյն 33 անդամոց 22ը մէկ մէկ վիլսոններ են, այսինքն՝ իրենց քաղաքական դիրքն ելմտական անպատիւ շահադիտութեանց գործածող մարդիկ. Այս ամբաստանութեան առթիւ Երեսփ. Ժողովոյ Նոյմ. 15ի նստին մէջ տարօրինակ միջադէպ մը տեղի ունեցաւ. Յանձնաժողովոյն Նախագահ Պ. Ռուվիէ օրակարգի յեղաշրջում մ'առաջարկեց, որպէս զի ինք, Յանձնաժողովոյ շատ մը անդամոց հետ, կարենայ Նիմ երթալ, ուր իբրեւ վկայ կանչուած է Պ. Նիւմա Ժիլիի դէմ բացուած վատահամբաւութեան դատին մէջ. Նախարարապետ Պ. Ֆլօքէ չհաւանեցաւ Պ. Ռուվիէի առաջարկին, սա դիտողութեամբ թէ ամեն Երեսփոխանի առաջին պարտաւորութիւնը խորհրդարանական պարտաւորութիւնն է. Միապետական Պ. Պօտրի տ'Ասօն ամբաստանեց զՊ. Ֆլօքէ թէ կ'ուզէ խեղդել Պ. Նիւմա Ժիլիի յարուցած խնդիրն, ինչպէս երբեմն փորձուած էր խեղդել Պ. Վիլսոնի խնդիրը. Պոնափարթեան Պ. Քասանեաք ալ Պ. Ֆլօքէ խօսքերը «գայթակղական» անուանեց, և թէպէտ ի կարգ հրաւիրուեցաւ, բայց փոթորիկ մ'է ծագեցաւ ժողովոյն մէջ. Յանձնաժողովոյն անդամներէն ոմանք պնդեցին թէ իրենց առաջին պարտաւորութիւնն է իրենց պատիւը պաշտպանել՝ Նիմ երթալով. Պ. Ռուվիէ բեմն ելաւ պատասխանելու համար առ Պ. Քասանեաք, զոր «պատուարժան Երեսփոխան» անուանելուն առթիւ, Երեսփոխան մը պոռաց որ «պատուարժան» բառն ետ առնուի. Պ. Քասանեաք ասպարէզ կարդաց անանուն Երեսփոխանին՝ իւր անունն յայտնելու. Պ. Ռուվիէ զայրոյթով և արժանապատուութեամբ լի պերճախօսութեամբ մը մերժեց իւր պատուաւորութեան դէմ եղած ակնարկութիւններն, և յիշեցուց թէ հինգ անգամ Ելմտացոյցի Յանձնաժողովոյն Նախագահ և երիցս ընդհանուր տեղեկաբեր լինելուն և իբրեւ Նախարարապետ և Ելմտական Նախարար քանի՛ քանի մեծամեծ ելմտական գործողութիւններ կատարելուն հակառակ, այսօր 10,000 ֆր. ի նկամուտ չունի, և ծանոյց թէ Նիմ պիտի երթայ իւր պատիւը պաշտպանելու. Պ. Ռուվիէի առաջարկն ընդունուեցաւ, և Պ. Ֆլօքէ պզտիկ մնաց. բայց չորս Երեսփոխաններ մենամարտի հրաւէրներ ղրկեցին առ Պ. Քասանեաք, որ ինքն ալ Երեսփոխանի մը ասպարէզ կարդաց. Պ. Քասանեաք բացատրութիւն պահանջեց նաեւ Պ. Ռուվիէէ, վկաներ ղրկելով, որք սակայն հաստատեցին թէ Պ. Ռուվիէ և Պ. տը Քասանեաք զիրար նախատելու դիտում չեն ունեցած. Աղմուկին տաք միջոցին ծիծաղ մ'է վիրթաւ ունկնդրաց մէջէն, բայց Խորհրդարանին դէմ այս մեծ անարգանքն ընողներ չկրցան բռնուիլ. Քիչ մնաց որ քանի մը Երեսփոխանք ժողովասրահին մէջ զիրար պիտի ծեծէին. Ատեանը վերջացաւ ամենայն անկարգութեամբ.

ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ՄՐՑԱՆԱԿՔ Ի ՖՐԱՆՍԱ

Ակադեմիան Նոյմ. 15ին կատարեց գրական և բարեգործական մրցանակաց բաշխման տարեկան հանդէսը. Ոսկեայ շքադրամ մը տրուեցաւ Ռումանիոյ Թագուհւոյն, (որ, ինչպէս յայտնի է, Քարմէն Սիլվա գրական անուամբ ընտիր հրատարակութիւններ ունի,) իւր Pensées d'une Reine Թագուհւոյ մը մտածմունք անուամբ գործին համար. 1,000 ֆր.ի մրցանակ մը առ Պ.տը Ֆօնվիէլ՝ «Մէթրոյի պատմութեան» համար. 2,000 ֆր.ի Մօնթիոնեան առաքինութեան մրցանակը տրուեցաւ առ Օր. Մարկըրիթ Փօլին Ռօ, որ ի սկզբան վարժուհի մ'էր ի Պրըթանէր, 1865ին 25 տարեկան հասակի մէջ Փարիզ եկաւ, իւր մէկ փոքր քրոջ վրայ հսկելու համար. մայրապետ եղաւ, ութ տարիներ անձնուիրապէս աշխատեցաւ անկեալ կիներ փրկելու, եւ յայնմ հետէ կը պաշտպանէ և կը կրթէ աղքատիկ խեղճ տղաքներ զորս իրենց ծնողք երեսի վրայ կը թողուն կամ կը չարչարեն. Այս տղայոց կը սովրեցնէ հովանոց շինել, և երբեմն դրամ կուտայ ծնողաց, որպէս զի չառնուն չտանին իրենց տղայքն, առաջուան բարոյական և նիւթական խեղճութեան մէջ խորասուզելու համար, այսինքն՝ իւր ազատած տղայոց համար ճշմարիտ փրկանք մ'ալ կը վճարէ երբեմն. 1,500ական ֆր.ի երեք մրցանակները տրուեցան առ Հայր Պօտրէն, որ որբանոց մը հիմնեց ի Քալէ, առ Լուի Քլէման, որ որբանոց մը կը վարէ ի Թուռ, և առ Լուի Լըքօրնը, մաքսային տեսուչ ի Տինան, որ 33 անձեր փրկած է կրակէ և խեղդուելէ. Ուրիշ շատ մը մրցանակներ ալ բաշխեցան այս կարգի բարեգործութեամբք նշանաւոր հանդիսացած ծանօթ մարդկան, ինչպէս սովորութիւն է ամեն տարի.

ՌՈՒՄԱՆԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ.

Ռումանիոյ Երեսփ. Ժողովոյն վերջին ընտրութեանց ամենէն ուշագրաւ պարագայն եղաւ շատ մը ռուսասէր Երեսփոխանաց ընտրութիւնն. Այս արդիւնք այժմէն կ'ազդէ Ռումանիոյ քաղաքականութեան վրայ. Պուքրէշի կառավարութիւնը Ռուսիոյ նկատմամբ աւելի հաշտ ընթացքի մը հետեւելու պէտքը կը զգայ. Օրինակի համար, Պ. Պրաթիանոյի Նախարարութիւնն 1884ին հրամանագիր մը հանած էր, որով ռումանական սահմանագլխէն ներս մտնող ամեն Ռուսք պարտին իրենց անցագրին վրայ Օտեսայի ռուման հիւպատոսին վաւերագիրն ունենալ. Այս հրամանագիր այս օրերս ջնջուեցաւ, այն պատրուակաւ թէ առեւտրական յարաբերութեանց արգելք կը լինէր. Անշուշտ մինչեւ մէկ աստիճան ստոյգ էր այս, բայց 1884ի հրամանագիրն հանուած էր Համասլաւեան գործիչներն արգիլելու համար, որք մեծ թուով Ռումանիա կը մտնէին իբրեւ առեւտրական շրջուն գործակալ ծպտեալ, և ապօրէն գործունէութեամբ մը վնաս կուտային Ռումանիոյ.

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ
ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ

Բ.

Ճիշտ է ասած թէ. «Ինչ որ կը ցանես, այն եւ կը հնձես»։ Այն, ինչ որ մանկութեան օրերում մտնում է մանկան սրտի ու հոգւոյ մէջ, արդէն արմատաւորւում է ու ցկեանս շարունակւում։ Ոչինչ այնպէս չէ ազդում մանկան հոգւոյ վրայ, ինչպէս որ կենդանի խօսքը, օրինակը, վարմունքը, գործողութիւնը ու արարքը։ Մանուկները չեն դատում ու կշռում այն, ինչ որ խօսւում ու գործւում է իրանց շուրջը. այլ սեպհականում են այն ամենը ինչ որ տեսնում ու լսում են։

Բարոյական կրթութեան ցանկալի հետեւանքը պէտք է լինի բարոյապէս զարգացած բնաւորութիւնը։ Բնաւորութիւն է կոչւում մարդուս առանձնական յատկութիւնների ամբողջութիւնը։ Բնաւորութիւնը գոյանում է միշտ դանդաղաքայլ բազմադիմի և բազմազան հանգամանքների ներքոյ, սկսած մանկութիւնից, պատանեկութիւնից, երիտասարդութիւնից մինչեւ մարդուս հասուն տարիքը։ Բնաւորութեան կազմակերպութեան մէջ հապէս մտնում են հետեւեալ երեք սկզբունքները. 1, մարդուս մարմնական բնաւորութեան առանձնութիւնները կամ նորա խառնուածքը. 2, կրթութեան ազդեցութիւնը թէ՛ տանը և թէ՛ դպրոցում. 3, ինքնուրոյն գիտակցական աշխատութեան արգասիքը կամ հետեւանքը։ Այս վերջինը ամենագլխաւոր սկզբունքն է. որովհետեւ—միմիայն ինքնուրոյն՝ գիտակցական աշխատութիւնով է՝ մարդս հասնում իր նպատակի բարձրութեան. մի միայն խելացի ու հաստատուն կամքով կարող է ստորադրել իւր եսը բարոյական գաղափարներին։ Այս պայմաններով միայն հետզհետէ կազմակերպւում է մարդուս մէջ բարոյական բնաւորութիւն, բառիս անձուկ մտքով, այն է բարոյական գաղափարների տէր լինելը։ Այդպիսի բնաւորութիւններին մարդիկ ըստ ամենայնի հաւատում են եւ աշխատում են նմանիլ այդպիսիներին։ Մի միայն այդպիսի բնաւորութիւններով են պահպանում աշխարհիս մէջ այն ամենը՝ ինչ որ բարի է, որովհետեւ այդպիսի բնաւորութիւնները դիւրաւ չեն շեղւում բանականութեան, ազնուութեան եւ առաքինական ճանապարհից։

Որպէս հակադրի այդ գաղափարական կատարեալ բնաւորութեան, կարող ենք ներկայացնել բարոյական ինքնուրոյնութեան ըստ ամենայնի բացակայութիւնը, որ է անբնաւորութիւնը։ Բնաւորութիւն չունեցող մարդկանց որոշիչ նկարագիրը կայանում է նրանում՝ որ նոքա ընդհանրապէս չունին որոշ հաւատ եւ համոզմունք. մարդկանց հետ վարուելիս առաջնորդւում են պատահական հրապոյրանքներից դրդուած կամ վայրկենական հաշիւներով. իսկ իրենք ապրում են մշտապէս բազմազան պատահարների ազդեցութեան ներքոյ.—«ինչ որ վերջին գիրքը ասում է նոցա՝ նոյնն է լինում նոցա համոզմունքը» կամ ուրիշ խօսքերով. «ուր նոցա քաշում է ա՛յս կամ ա՛յն բաղձանքը, այս կամ այն դէպքը, դէպի այն կողմն էլ գնում են նոքա, առանց իմանալու կամ առանց որոշ հաշիւ տալու իրենց թէ՝ ինչո՞ւ են այդպէս անում»։

Հաստատուն բնաւորութեան եւ սորա հակառակն եղող դիւրափոփոխ բնաւորութեան նկարագիրը կատարեալ անելու համար, թոյլ ենք տալիս մեզ յառաջ բերել Ըմհամի Իմացական փիլիսոփայութեան հետեւողներից նկարագրութիւնը, որոյ մեզ ճիշտ պատկերացնում է մի կողմից բարոյական բնաւորութեան անեղծ ճշգրիտ պատկերը, միւս կողմից բնաւորութիւնից զուրկ մարդու թշուառ դիմակը։

«Հաստատուն բնաւորութեան վրայ այն ժամանակ աւելի ճիշտ եւ կատարեալ գաղափար կարող ենք ունենալ, երբ աչքի առաջ ունենանք դրանից զուրկ եղող մարդուս պատկերը։

Դիւրափոփոխ մարդն այսօր որոշում է իւր մտքում որ այս ինչ բանը՝ այս ինչ եղանակով պէտք է կատարէ, միւս օրն եւ պատրաստութիւն է տեսնում մտքում որոշածը գործադրելու, յանկարծ հետեւեալ օրը ամեն բան մոռանում է եւ անհոգանում։ Որ և է մարդու իրեն բարեկամն է համարում, նրա վրայ ամենայն տեղ գովութիւնով է խօսում՝ առանց խտրութեան, եւ դարձեալ յանկարծ մի կասկածի մէջ ընկնելով՝ յետ է առնում իւր բոլոր գովասանութիւնները եւ այնուհետեւ բանը ատելութիւնով վերջացնում։ Մերթ մի որ և է քաղաքական եւ կրօնական սկզբունք ընդունում եւ հետեւում է մեծ եռանդով. պաշտպանում, ջատագովում է նոցա մի փոքր ժամանակ, եւ ապա արհամարհանքով դրժում է այն բոլորը։ Անկարելի է այդպիսի մարդու ներկայ արարքից գուշակել մօտիկ ապագայում գործելիքը։ —Բրունէր հետեւեալն է ասում անհաստատ բնաւորութեանց մասին.—«Անհաստատ բնաւորութեան տէր մարդը մի անձնաւորութիւն է՝ որ ամփոփում է իր մէջ շատ մարդիկ։ Նա իր ճաշակի եւ հանգամանքների փոփոխման համաձայն՝ փոփոխւում է. Մէկ վայրկեան առաջ ինչ որ էր, այժմ նոյնը չէ, եւ ինչ որ հիմա՛ է՝ նոյնը չի լինիլ մէկ վայրկենից յետոյ. Միշտ իրեն յաջորդն ինքն է, նորա համար չպէտք է հարցնել թէ ի՛նչ ներգործութեամբ մարդ է, այլ թէ՝ ի՛նչ ներգործութիւններով մարդ, եւ ոչ էլ թէ՝ ի՛նչ բնաւորութեան տէր է, այլ թէ՝ քանի՞ բնաւորութիւնների տէր է. Այսօր ի՛նչ սառն է երեւում, երեկ քեզ էր փնտռում, քեզանով հրապուրուած էր եւ քո վրայ իր բարեկամների նախանձն էր շարժում, բայց արդեօք հիմա յիշո՞ւմ է քեզ, մի՛ զարմանար, որ անունդ էլ մոռացած լինի.—

Հաստատամիտ մարդը՝ ընդհակառակը՝ բոլորովին դորա հակապատկերն է. Նա կարող է, զգոյշ է, անչափ մտադիր եւ արագաշարժ չլինել, այլ միշտ ընտրող լինել, եւ երբ մի անգամ վերջնականապէս որոշէ թէ ի՞նչ ընթացք բռնելն է աւելի լաւ՝ այնուհետեւ հաստատակամ եւ յարատեւ նպատակի գործադրութեան եւ նորա յաջողութեան մէջ կրթանայ. Կարող է պատահել որ մէկի հետ ուշ եւ զգոյշ բարեկամանայ, բայց բարեկամութիւնը մի անգամ հաստատելուց յետոյ՝ է՛լ դժուարութիւնով կը բաժնուի. Որ և է մէկ բան կատարեալ քննելուց յետոյ, կաշխատի իրագործել այն՝ ինչ որ իրան պարտքը համարէ և ամենեւին չի վհատիլ և չի խուսափիլ՝ երբ անյաջողութեան կամ ձախորդութեանց հանդիպի. Կեանքի փոփոխութիւնների վրայ սառն աչքով է նայում. ոչ յաջողութիւնով է հպարտանում և փքւում, և ոչ էլ տարաբախտութիւնից և ձախորդութիւնից ընկճւում և նուաղում. Իւր համոզմամբ ձեռք բերած սկզբունքը հանգամանքների անյաջողութեան չէ զոհում, ընդ հակառակը խղճի մտքով եւ հաստատաբար պահպանում է այն բախտի ամեն փոփոխութիւնների մէջ. Եթէ նիւթապէս աղքատ է, հարուստ է անշուշտ ներքին մխիթարութեամբ. և թէ երբ մնակի տրտմութիւններով նրա սիրտը լցուի, սակայն խղճմտանքի չարչարանքներովը չի նեղուիլ, և եթէ զրկուած լինի ու յարգանք չվայելէ, սակայն ամենեւին արհամարհելի էլ չի կարող լինել. Այդպէս է լինում հաստատ բնաւորութեան տէր մարդը, երբ նա առաքինի զգացմունքներով է առաջնորդւում. Այդպէս էր և Սոկրատէս, որ արտաքին պատմութեան մէջ յիշատակուած անուններից մէկն է. Աթէնքի այդ ամենախմաստուն ծնունդ եղողի անունն իւր կեանքը այն աստիճան ու պատուելի հանդիսացաւ իւր հաստատուն բնաւորութեամբը միայն.

Ուրիշ մարդիկ կարող էին նրան հաւասար տաղանդներ ունենալ և կարող էին նրա չափ նշանաւոր լինել, սակայն նրա ունեցած հաստատուն բնաւորութիւնը չունէին, այսինքն այնպիսի հաստատ բնաւորութիւն՝ որ աւելի նշանաւոր էր այն պատճառաւ որ՝ ո՛չ միայն արտաքին բռնութիւնների և ճնշումների դէմ անդրդուելի մնաց, ներքին մի շարք չարիքների դէմ էլ դիմադրաւ եղաւ. Մանաւորապէս այս հանգամանքներն էին՝ որ հինների այդ բարոյականի վարդապետին արժանացրին ամենայն իրաւամբ՝ այն մեծութեան [illegible] ճակի մէջ, այսինքն՝ ուր որ կարող էին իր սկզբունքներն ու հաստատամտութիւնը փորձուիլ, այդ ամեն հանգամանքներում նա անսասան և անդրդուելի մնաց. Նա պահեց առաքինութեան միեւնոյն բարձր սկզբունքներն, միեւնոյն հեզութիւնը, մարդասիրութիւնը և խնդութիւնը, միեւնոյն անխարդախ ու անկեղծ բնաւորութիւնը՝ յառաջացնելու իւր հայրենի ու համայն մարդկային ազգի բարիքը. մեծ աղքատութեան մէջ, ապերատութեան, կշտամբանքների, չարախօսութիւնների, բանտի և նոյն իսկ մահուան գրկի մէջ՝ անփոփոխ պահպանեց նա իր հաստատամտութիւնը, իր վսեմ բնաւորութիւնը. Եթէ պատահէր որ գէթ մի առթի կամ դիպուածի մէջ տկարանալու լինէր՝ որ իր սկզբունքները ժամանակաւոր դիւրութեան համար, մինչեւ անգամ մի կարճատեւ ժամանակով շեղուէր իւր սկզբունքներից, այն ժամանակ անտարակոյս իր բարի անուան փառքը նսեմանալու էր յաւիտեան.

Ինքն ըստ ինքեան հասկանալի է որ թէ՛ բարոյապէս կատարեալ բնաւորութիւնը և թէ՛ ըստ ամենայնի բարոյազուրկ բնաւորութիւնը ներկայացրած են այստեղ որպէս երկու ծայրեր. մինը՝ որպէս ծայր բարոյական զարգացման, միւսը՝ որպէս ծայր բարոյական տգիտութեան. Այն ինչ մարդոց անհուն բազմութիւնը ներկայացնում միջակ բնաւորութիւն, այսինքն այնպիսին՝ որ լրացնում է այդ երկու ծայրերի դատարկ միջոցը և ունի բիւրաւոր գոյնի առանձնայատկութիւններ, մինը՝ դէպի այս, միւսը՝ դէպի այն կողմը.

Ս. ԲԷԿՆԱԶԱՐԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՄԵՆԱՊԱՏԻՒ Տ. Տ. ԽՈՐԷՆ Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՀԱՅՈՑ
Ի ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱԼԱՏ
ԵՒ
Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Նորընտիր Պատրիարք Ամեն. Տ. Խորէն Սրբազան երէկ պատիւ ունեցաւ Վեհափառ Սուլթանին ներկայանալու և յետոյ իր պաշտօնական առաջին այցելութիւնը տուաւ Նախարարաց, մեծապէս հանդիսաւորութեամբ և շքեղութեամբ։

Ժամ 7 ին, Բ. Դրան արարողապետի օգնական Նէջէթ էֆէնտի պալատական երեք կառքերով Պատրիարքարան եկաւ ուր ընդունուեցաւ Գեր. Փոխանորդ Հօր կողմէ։ Ն. Վսեմութիւն Փոխանորդարանին մէջ պահ մը հանգիստ առնէ յետոյ, Գեր. Իւթիւճեան Հօր միջոցաւ առաջնորդուեցաւ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր քով և քառորդ ժամու տեսակցութենէ մը յետոյ, Ն. Սրբազնութեան հետ ճանբայ ելան կայս. պալատ երթալու համար։

Առաջին կառքին մէջ բազմեցաւ Ս. Պատրիարք Հայրն, իւր քով ունենալով Նէջէթ էֆէնտին և դէմը՝ Պատրիարքարանի գործակատար Աբրահամ էֆէնտին։ Պատրիարքական կառքին առջեւէն կընթանար Արժ. Ցակոբ Ծ. Վ. Աշըգ, ձիաւոր ի ձեռին կրելով Պատրիարքական Ասան, և անոր առջեւէն երկու հեծեալ բարապանք և երկու հեծեալ ժանտարմայք։ Պատրիարքական կառքին կը հետեւէին չորս հեծեալ վարդապետք՝ Արժ. Սահակ Ծ. Վ. Այվազեան, Յովսէփ Ծ. Վ. Սարաճեան, Մաղաքիա Ծ. Վրդ. Տէրունեան եւ Եղնիկ Վրդ. Դալբագճեան, Երկրորդ կառքին մէջ բազմած էին Գեր. Սիմէոն Արքեպիսկոպոս Սէֆէրեան և Գեր. Խորէն Արքեպիսկոպոս Նար-Պէյ և առջեւէն կ'ընթանային երկու հեծեալ բարապանք։ Երրորդ կառքին մէջ Վսեմ. Իլիաս էֆէնտի Զայեան և Վաւերամպէյ Ն. Տատեան։ (Կ. Սրվաճեան էֆէնտի անձնական տկարութեան պատճառաւ բացակայ էր)։ Իսկ Քաղաքական Ժողովոյ ատենապետ Վսեմ. Մաքսուտ Սիմոն պէյ կայս. պալատը կը գտնուէր։

Ս. Պատրիարքն եւ իւր ուղեկիցք ժամ 9ին մօտ Եըլտըզի պալատը ժամանելով, ընդունուեցան արարողապետ Մունիր փաշայի կողմէ որ ընդունելութեան սրահն առաջնորդեց զանոնք։ Անդ՝ քառորդ ժամ մը հանգիստ առին, որոյ միջոցին արարողապետ փաշան Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ եկաւ հրաւիրել զՍ. Պատրիարք Հայրն, Գեր. Նար-Պէյ և Սէֆէրեան Սրբազանները, Վսեմ. Սիմոն պէյն ու գործակատար Աբրահամ էֆէնտին՝ Ն. Կ. Վեհափառութեան ներկայանալու։

Ունկնդրութիւնը տեղի ունեցաւ կայսերական Չիթ քէօշկին մէջ ուր Ամեն Տ. Խորէն Պատրիարքն հետեւեալ ուղերձը կարդաց։

Շեվքէթլիւ Փատիշահըմ

Պու չաքէր գուլլարընըն Իսթանպոլ Էրմէնի Պաթրիքլիկինէ նասպ ու թայինիմ խուսուսընտա Իրատէի իհսանատէի Հազրէթի Թաճտարիլէրի էրզան պույուրուլմագլա պէրապէր հուզուրը միրահիմ նուշուրը Շահանէլէրինէ գապուլ պույուրուլտուղումտան տօլայը արզը թէշէքքիւր վէ մահմէտէթտէն քիւլլիյէն աճիզ պուլունմուշում։

Փատիշահըմ

Րիգալի ալիի Շէհինշահիլէրի վէճհէ իֆայի հիւսնի խըտմէթ իթմէք թամսիլէթ վէ սատագաթը չաքէրանէմ վէ օրփօթը ռուհանիյէմ հասէպի իլէ վազիֆէի քէմթէրանէմտէն պուլունտուղու տէրը։ Պունա մուվաֆֆագ օլմագ իչին էնիննէթմիլքեան էյլէտիքճէ Սուլթան Մէճիտ Խանը Սանի Հազրէթլէրինին իհսանքերտէն օլան Պաթրիգլիք մագամը ռուհանիյէսինէ պուլունակէլէն էսպապը չաքէրանէմ հազըրլընմա պույէհմա պույուրուլունը հէր հալ ու անտէ միւհթաճը պուլունտուղում էլթաֆ ու ինայաթը Շէյլէլէրինին վէ իզեմա ու էմնիյէթի Շահանէլէրինին պու ագատ գապուլը հազըրլընմա...

Թապիյէթը Սալթանաթ Սէնիյէլէրի իլէ միւֆթէխիր օլան Էրմէնի թէպաասը Շահանէլէրի...

Հէման Ճէնապը Հագգ Բատշահը Շէվքէթլիւ Փատիշահըմըզ քէմալը Մէրհամէթլու Փատիշահըմըզ Էֆէնտիմիզ Հազրէթլէրինի բիլա սիհհաթ ու աֆիյէթ ... ամին․ սիւմմէ ամին։

(Թարգմանութիւն)

«Օգոստափառ Կայսրդ իմ.

«Ձեր Վեհափառութեան Իրատէով հաստատուած ի պաշտօն Պատրիարքութեան Հայոց Կ. Պոլսոյ, պատիւ ունիմ իմ ծառայական խոնարհ շնորհակալիքս և երախտագիտութիւնս մատուցանել Ձեր Օգոստափառ ներկայութեան ընդունելուս առթիւ։

«Վեհափառ Տէ՛ր իմ.

«Թէ՛ իբրեւ հաւատարիմ հպատակ եւ թէ իբրեւ եկեղեցական պաշտօնեայ, կըրկնապէս իմ նուիրական պարտաւորութիւնս պիտի լինի ներկայ պաշտօնս վարել ըստ բարձր կամաց Ձերդ Վեհափառութեան։ Առ այս յաջողելու համար, կ'աղաչեմ որ Ձեր ծառային չզլանաք Կայսերական այն բարձր պաշտպանութիւնն ու բարեհաճութիւնը զորս վայելած են իմ նախորդք յօրէ անտի Աշխարհակալ Սուլթան Մէհէմմէտի Երկրորդի, որ հաստատած է զայս Աթոռ Պատրիարքութեան Կ. Պոլսոյ։

«Հայոց Ազգն, որ պատիւ կը համարի օսմանեան հպատակութիւնն, և ամենայն հաւատարմութեամբ և անձնուիրութեամբ փարած է Ձեր Վեհափառութեան Գահուն, երախտապարտ է այն անթիւ և անգին բարեաց և այն բարեկեցութեան համար զորս կը վայելէ ընդ հովանեաւ այդ փառապանծ Գահուն։ Ի սէր Իւր հպատակաց բարօրութեան ո՛չ մէկ շնորհ խընայող այսպիսի հայրագորով Ինքնակալի մը իմաստութեան ներքեւ իրենց վայելած բարերարութիւններն հաւատարիմ հայ հպատակները միշտ մեծաւ պարծանօք կը հռչակեն ի լուր աշխարհի, և գիշեր ու ցերեկ չեն դադրիր աղօթել իրենց Օգոստափառ Վեհապետին համար։

«Բարձրեալն Աստուած մեր Օգոստափառ և բարեգութ Ինքնակալն անսասան պահէ իւր փառապանծ Գահուն վրայ, և ամենայն բարօրութիւն և յաջողութիւն շնորհէ Նորին Կայսերական Վեհափառութեան։ Ամէն։

Վեհ. Սուլթանն հաճոյանօք ունկն դրաւ Ս. Պատրիարք Հօր բանից և շընորհ ըրաւ հետեւեալ կերպիւ պատասխանելու.

Ըճտատըմըն իհտասքերտէսի օլան Պաթրիգլիգ մագամընտան սէլէֆինին միւֆարէգէթինտէն միւթէէսսիֆ իտիմ. միւճէրրէպ օլան էհլիյէթ վէ տիրայէթ վէ սատագաթընըզ հասէպիլէ պաթրիգլիկէ. Նասպընըզտան տօլայը մէմնունում. մէսաիի Միւլուքեանէմ՝ հէր սընըֆ թէպաասընըն մա'մուրիյէթ վէ սաատէթ վէ րէֆահը հալլէրինին խայրխահը խուսուսընա մա'տուֆ օլմաս իլէ պէրապէր պունա միւթէնասիպ օլարագ Էրմէնի թէպաասընըն տէօվլէթիմէ օլան հիւսնի խըտմէթ վէ սատագաթլարընը տէխի իթիմէլէրինի պիլիրիմ. վէ թարաֆընըզտան տախի պու եօլտա քէնտուլէրինէ տաիմա նասիհաթ օլունմասընը բէկլիյէթլինիզտէն մէմուլ իտէրիմ։

Ինշալլահ բէք չօգ զէման սըհհաթ ու աֆիյէթլէ մագամընըզտա պուլունուպ թէվէճճիւհաթը Ալիյէմէ մազհար օլուրսունըզ։

(Թարգմանութիւն)

Իմ Նախահարցս հաստատած Պատրիարքական աթոռէն Ձեր նախորդին հրաժարականը ցաւ պատճառած էր ինձ։

Գոհ եղայ Ձեր ընտրութենէն ի Պատրիարքութիւն, ճանչելով Ձեր փորձեալ արժանիքը, խոհեմութիւնն և հաւատարմութիւնն։

Իմ կայսերական ջանիցս առարկայն է յառաջացնել ամեն կարգի հպատակացս բարօրութիւնը, բարգաւաճումն և բարեկեցութիւնն։

Ասոր փոխարէն կ'ակնկալեմ որ Հայ հպատակներս յարատեւեն իրենց բարւոք ծառայութեան և հաւատարմութեան մէջ առ Իմ Տէրութիւնս։

Ձեր խոհականութենէն ալ կ'ակնկալեմ որ այս մասին շարունակ խրատէք զիրենք։

Կը մաղթեմ որ ընդ երկար քաջառողջ վիճակի մէջ վարէք Ձեր այս պաշտօն և արժանանաք կայս. շնորհացս։

Ապա Ս. Պատրիարք Հայրն հետեւեալ բարեմաղթութիւնն ըրաւ.

Ալլահ Թէալա հազրէթլէրի Սայէի Շահանէլէրինի իւզէրիմիզտէն էքսիք իթմէսուն։ Ումում թէպաասընըն սէլամէթը հայաթը վէ համիլի ճէլիլի պուլունան Էֆէնտիմիզը Թիւքենմէզ էօմիւրլէր իհսան իյլէսին վէ հէր տիւրլիւ քէտէրտէն մասուն պույուրսուն։

(Թարգմանութիւն)

Բարձրեալն Աստուած Ձեր Օգոստափառ հովանին անպակաս ընէ մեր վրայէն։ Երկար կեանք պարգեւէ Իւր բոլոր հըպատակաց բարերարութեան պատճառ և բարձր հովանին եղող մեր Օգոստափառ Ինքնակալին և զերծ կացուցանէ ամեն վիշտէ։

Ս. Պատրիարք Հօր բարեմաղթութիւններէն յետոյ, Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ հետեւեալ խօսքերն արտասանել.

Տուալարըզտան մէմնուն օլտում. Ինշալլահ գարիպէն պաշգաճա սիզի տավէթ խուսուսը կէօրիւշէճէյիմ։

(Թարգմանութիւն)

«Ձեր աղօթքէն գոհ եմ. Աստուծով ուրիշ մօտ ժամանակ մը զՁեզ հրաւիրելով պիտի տեսնուիմ։»

Կայսերական գաւիթէն ելնելով, Ս. Պատրիարքն, Նար Պէյ և Սէֆէրեան Սրբազանք, Սիմոն պէյ և Աբրահամ էֆէնտի կայս. պալատան սրահներէն մին առաջնորդուեցան ուր քիչ յետոյ եկաւ արարողապետ Մունիր փաշա և իւր ձեռօք Ս. Պատրիարք Հօր կուրծքէն կախեց առաջին կարգի Մէճիտիյէ պատուանշանն զոր Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած էր շնորհել Ն. Ամենապատուութեան։ Արարողապետ փաշան՝ Գեր. Նար Պէյ Սրբազանի յանձնեց երկրորդ կարգի Օսմանիյէ պատուանշան և Գեր. Սիմէոն Սրբազանին՝ երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ, զորս Ն. Վեհափառութիւն շնորհած էր նոցա։ Նոյնպէս ծանոյց Սիմոն պէյին թէ Ն. Վեհափառութիւն բարեհաճած է Պալայի բարձր աստիճանաւ պատուել զՆ. Վսեմութիւն։ Թէ՛ Ս. Պատրիարք Հայրն և թէ Նար Պէյ և Սէֆէրեան Սրբազանք յատնկայս կրկին բարեմաղթութիւններ ըրին վասն կենաց և բարօրութեան Օգոստափառ Սուլթանին և շնորհակալութեան ջերմ արտայայտութեամբք կայս. պալատէն մեկնեցան իրենց ուղեկցաց հետ, միանոյն հանդիսիւ։

Եըլտըզի մեծ պողոտայէն ի Պէշիկթաշ և անտի Ղալաթիա խուռն բազմութիւն կեցած էր Ս. Պատրիարք Հօր անցքը դիտելու համար և ամենուրեք Ն. Սրբազնութիւն յարգանօք և հաճութեամբ կ'ողջունուէր հայոց և օտարազգեաց կողմէ։

Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ, ըստ կանխորոշ կարգադրութեան, ժամ 8 էն հաւաքուած էին այն եկեղեցական Հարք և աշխարհական Տեարք որք Ս. Պատրիարք Հօր պիտի ուղեկցէին ի Բ. Դուռն։ Երբ ժամ 10ին ծանուցուեցաւ Ս. Պատրիարք Հօր վերադարձն ի Եըլտըզէ, Կեդրոնական Վարժարանի աշակերտք, իրենց դաստիարակաց առաջնորդութեամբ, իջան եկեղեցւոյ առջեւի չիտակ ճամբան և կարգաւ շարուեցան անդ։ Թէ՛ չիտակ ճանբան և թէ՛ եկեղեցւոյ շրջակայ փողոցները գրեթէ անանցանելի դարձած էին խռնեալ բազմութենէն։ Արամեան Պանդոկի փողոցին մէջ կ'սպասէին պալատական և այլ կառքեր ու ձիեր, Թափօրին միանալիք հրաւիրելոց տրամադրութեան ներքեւ դրուած։ Երբ Ս. Պատրիարք Հայրն և իւր ուղեկիցք հասան Ղալաթիոյ եկեղեցւոյն առջեւ, Կեդրոնական Վարժարանի սանուց սկսան Ն. Սրբազնութեան ձօնեալ երգ մը երգել. եկեղեցւոյն զանգակները կը հընչէին և ժողովուրդը բուռն և երկար ծափահարութեամբք օդը կը թնդացունէր։ Ս. Պատրիարք Հայրը կառքին մէջէն օրհնեց և բարեւեց զամենեսին. անդ, Թափօրին միացան եկեղեցական դասէն, Գեր. Գրիգորիս եպիսկոպոս Ալէաթճեան, Երուսաղեմի հըրաւիրակ Գեր. Մամբրէ եպիսկոպոս, Գեր. Մաղաքիա եպիսկոպոս Օրմանեան և Գեր. Գարեգին եպիսկոպոս Սրուանձտեանց որք զոյգ զոյգ բազմեցան երկու կառքերու մէջ. առաջնոյն հանդէպ նստաւ Տ. Մկրեան Հայրն. Իսկ աշխարհականներէն՝ Մեծ. Սարգիս էֆէնտի Կիւլպէնկեան, Անտոն էֆէնտի Հաճեան, Ներսէս էֆէնտի Ներսէսեան և Մկրտիչ էֆէնտի Մանուկեան։ Թափօրին միացան նաև վեց ձիաւոր քահանայք՝ Տ. Խաչատուր և Տ. Գաբրիէլ Մայր Եկեղեցւոյ, Տ. Խոսրով Գատը գիւղի, Տ. Մեսրոպ՝ Ղալաթիոյ, Տ. Կոմիտաս՝ Բերայի և Տ. Յովհաննէս՝ Կէտիկ փաշայի։

Այսպէս, Թափօրն աւելի ստուարանալով, հանդիսական գնացքով շարունակեց իր ճամբան և անցնելով Ղալաթիոյ հրապարակէն, ուր նոյնպէս կեցցէներ և ծափեր կը լսուէին, ուղղուեցաւ դէպ ի Սիրքէճի և անտի Պապը Ալի ճամբէն ի Բ. Դուռն։

Բ. Դրան շրջափակին մէջ երկու կարգի վրայ շարուած կեցած էին զինուորք և եպարքոսական պաշտօնատան գաւազաններ. իսկ արտաքին կողմը գրաւեալ էր հոծ բազմութեամբ մը։

Ս. Պատրիարք Հայրն և իւր եկեղեցական ու աշխարհական ուղեկցաց մէկ մասը Մեծ-Եպարքոս Բարձր. Քեամիլ փաշային ներկայացան որ ընդունեց զանոնք արժանավայել պատուով։ Ն. Բարձրութիւն Տ. Խորէն Պատրիարքի պաշտօնը շնորհաւորեց համակրալից բանիւք, և Ն. Սրբազնութիւնը՝ շնորհակալութեան արտայայտութեամբ՝ յայտնեց թէ իւր յոյսը դրած է Վեհ. Սուլթանի բարձր հովանւոյն և Բարձ. Մեծ Եպարքոսին աջակցութեան վրայ։

Ցետոյ, Ս. Պատրիարքն այցելութիւն տուաւ Պետական Խորհրդոյ Նախագահ Բարձր Արիֆի փաշային, արտաքին գործոց Նախարար Վսեմ. Սայիտ փաշային և խորհրդական Վսեմ. Ցարութիւն փաշայի և ամենայն մեծարանօք ընդունուեցաւ։

Այս պաշտօնական այցելութիւններէ յետոյ, Ս. Պատրիարք Հայրն իւր ուղեկցաց հետ ելաւ Բ. Դուռնէն և հանդիսիւ ուղղուեցաւ ի Գում-Գաբու. Այս միջոցին, Ն. Սրբազնութեան կառքին առջեւ հետիոտն և ձիաւոր կ'ընթանային եպարքոսական պաշտօնատան և Ոստիկանի գաւազաններ. իսկ Պատրիարքական կառքին կը հետեւէին Մեծ-Եպարքոսի թիկնապահ հազարապետ Նէջէթ պէյ և երկու հեծեալ յիսնապետք։ Սուլթան Մահմուտ Բ.ի դամբարանին մօտ՝ Թափօրը կանգ առաւ և անդ, Ս. Պատրիարք Հայրը՝ կառքին մէջ յոտին կանգնելով աղօթեց ըստ սովորութեան։

Ցետոյ, Թափօրն իւր ճամբան շարունակեց, Գատըրգա Լիմանի ճամբով։ Այդ տեղէն սկսեալ մինչեւ ի Պատրիարքարան, փողոցները գրեթէ անանցանելի դարձած էին բազմութենէն. պատուհանները և պատշգամները ծածկուած էին գորգերով և շալերով, դրօշակներով և ծաղկօք, որոց մէջտեղ Վեհ. Սուլթանին և Ս. Պատրիարք Հօր ձօնեալ վերտառութիւնք կ'երեւէին գոյնզգոյն ժապաւէններու վրայ։

Գատըրգա Լիմանի առջեւ կ'սպասէին Կէտիկ փաշայի և Գում-Գաբուի դրսի Ս. Յարութեան եկեղեցւոյ քահանայք և դպիրք, զգեստաւորեալ և դափնիներ ի ձեռին, որք ուղերձ մը մատուցին և երգեր երգեցին։

Ցունաց եկեղեցւոյն առջեւ, յոյն քահանայք զգեստաւորեալ և դպրոցական տղայք դափնիներ ի ձեռին երգերով ողջունեցին Հայոց Պատրիարքն։ Վարժարանին ուսուցչաց մին յունարէն ուղերձ մը կարդաց, յետ որոյ յոյն քահանայք եկան և Ս. Պատրիարք Հօր աջն համբուրեցին։ Ն. Սրբազնութիւն շնորհակալութիւն յայտնեց և օրհնեց զանոնք։

Թափօրն, որ այստեղ տասն վայրկեանի չափ կանգ առած էր, շարունակեց իւր ճամբան։

Պատրիարքարանի փողոցին մօտ բազմութիւնն հետզհետէ կստուարանար և աննկարագրելի ոգեւորութիւն կը տիրէր։ Շաքարեան դեղարանին առջեւ, որ զարդարուած շէնքերուն մէջ ամենէն աւելի աչքի կը զարնէր, իւր դրօշակներով ու դափնեայ կամարներով, կ'սպասէին Գեր. Փիլիպպոս եպիսկոպոս, Պատրիարքական Գեր. Փոխանորդ Հայրն, մայրաքաղաքիս գրեթէ բոլոր եկեղեցեաց քարոզիչ վարդապետք և աւագերէցք՝ դըպրաց դասէն առաջնորդեալ։ Մայր եկեղեցւոյ ինչպէս նաև շրջակայ հայ և յոյն եկեղեցեաց զանգակներն համանուագ կը հնչէին այս պահուս, աւելի եւս պատկառելի ընծայելով տասն հազարէ աւելի ժողովրդեան բազմութեան մէջէն անցնող հանդիսական Թափօրը։ Շաքարեան դեղարանին առջեւ, հայ երիտասարդներէ կազմեալ Նուագածուաց խումբ մը Համիտիյէ քայլերգն սկսաւ նուագել և ժողովուրդն եռանդագին ծափահարեց «Կեցցէ Վեհ. Սուլթան» և «Կեցցէ Տ. Խորէն Պատրիարք» գոչելով։

Մայր Վարժարանի դուռն եւս զարդարուած էր յաղթական կամարով մը և դրօշակներով որոց մէջտեղ կ'երեւէր կայսերական Թուղրա մը և «Փատիշահըմ չօգ եաշա» ծաղկենկար վերտառութիւն մը. Նոյնպէս «Կեցցէ Տ. Խորէն Ս. Պատրիարք» վերտառութիւն մը. Վարժարանին հանդէպ տան մը պատշգամին վրայ կեցած էին սպիտակազգեստ երեք փոքրիկ աղջկունք որք ծաղիկներ կը սփռէին Թափօրին անցած պահուն։

Գեր. Փոխանորդ Հայրն, Փիլիպպոս եպիսկոպոս և վարդապետաց ու քահանայից դասն հանդիսիւ առաջնորդեցին Թափօրն մինչեւ Մայր Եկեղեցւոյ դուռն, ուր բարեւի կեցած էին ժանտարմայք և ոստիկանք։ Անդ, Ս. Պատրիարք Հայրն և իւր եկեղեցական և աշխարհական բոլոր ուղեկիցք կառքերէն վար իջնելով, մտան ի Մայր Եկեղեցի որոյ դրան առջեւ կ'սպասէին երկու քահանայք՝ զգեստաւորեալ՝ և խաչ ու աւետարան ի ձեռին. Նոյնպէս և սարկաւագք ու դըպիրք։ Անդ, Ս. Պատրիարք Հայրն ըզգեստաւորուելով, մտաւ ի Մայր տաճարն առաջնորդութեամբ դպրաց որք Հրաշափառ շարականը կ'երգէին։ Տաճարը լուսազարդուած էր շքեղապէս և լցուած էր երկսեռ խուռն բազմութեամբ։

Ս. Պատրիարք Հայրը սեղանին վրայ ելնելով բարեմաղթութիւններ ըրաւ վասն Թանկագին կենաց և արեւշատութեան Օգոստափառ Սուլթան Համիտ Կայսեր, վասն բարօրութեան Նորա լուսամիտ Նախարարաց և վասն անսասան պահպանման օսմանեան պետութեան. Օրհնեց զԱզգն, Եկեղեցին և ներկայ ժողովուրդն որ ջերմեռանդ «ամէն»ներով կը ձայնակցէր բոլոր մաղթանաց։

Դպիրք սկսան երգել «Թագաւոր Փառաց» շարականն, յաւարտ որոյ Ս. Պատրիարք Հայրը պահպանիչ մ'ըրաւ և միւնոյն հանդիսիւ ելաւ տաճարէն. Ն. Սրբազնութիւն կանգ առնլով երջանկայիշատակ Ներսէս Պատրիարքի շիրմին առջեւ, յայտնապէս խռովեալ ձայնիւ, հոգեհանգստեան աղօթք մը արտասանեց անդ։

Ն. Սրբազնութիւն երբ Մայր Եկեղեցւոյ դռնէն ելնելով մտաւ ի Պատրիարքարան, ժողովուրդը կրկին ծափահարեց, որոտալից «կեցցէ»ներով և Պատրիարքարանի բակին մէջ ոչխար մը զենուեցաւ։

Օրը տարաժամած էր արդէն և Պատրիարքարանի մէջ լոյսեր վառուած էին, երբ Ս. Պատրիարք Հայրը Պատրիարքարանի մեծ դահլիճն ելաւ, ուր եկեղեցական և աշխարհական բոլոր երեւելիք գնացին Ն. Սրբազնութեան աջն համբուրել և իրենց շնորհաւորութիւնները մի անգամ եւս մատուցանելով մեկնեցան։

Թէշրիֆաթճի Նէջէթ էֆէնտի եւս Պատրիարքարան ելաւ և անդ մեծարուելէ յետոյ, մեկնեցաւ իւր շնորհաւորութիւնները մատուցանելով։

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

Ինչպէս երէկ ծանուցինք, Մասիս յաջորդ եօթնեկէն սկսեալ պիտի հըրատարակուի իբր շաբաթաթերթ, որուն պիտի աշխատակցին ազգին գըրական նոր ոյժերը։

Մասիսի տարեկան բաժանորդագինն է ամենուրեք կէս օսմ. ոսկի, վեցամսեայն քառորդ ոսկի։

ՀԱՇՈՒԵԿՇԻՌ

ՀԱՅՈՑ ՄԻԱՑԵԱԼ ԸՆԿ. ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԻՆ

Տուեալ ի 4/16 Մարտի 1888

ԸՍՏ ՕԳՈՍՏԱՓԱՌ ՀՈՎԱՆԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ

ՎԵՀԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ

ՄՈՒՏՔ

	օսմ. ոսկի
Նուէր Վեհափառ Սուլթանի	150
Հանգանակութենէ գոյացեալ հասոյթ	422·19
Տոմսակներէ գոյացեալ	621·42
Հասոյթ օթեկաց	59·68
Գաւառներու և օտար երկիրներու նուիրատուութիւն	182·47
	1435·76

ԵԼՔ

	օսմ. ոսկի
Թատրոնի վարձք և այլն	82·77
Տպագրութիւն, Թղթեղէնք ևն.	52·65
Թատրոնի զարդարանաց, կեդրոնական ծախուց, երթեւեկի, առժամեայ պաշտօնէից և զանազանաց	69·10
Երաժիշտք և Ելեկտրական լոյս	75·—
Վարձք գորգերու, շալերու և հայելիներու և նոցա ապահովագրութիւն ընդդէմ հրդեհի	12·05
	291·57
Զուտ հասոյթ պատրաստ	1144·19
	1435·76

Կ. Պոլիս 3/15 Նոյեմբեր 1888

Ի դիմաց Կարգ. Յանձնաժողովին

Գանձապետ Քարտուղար Փոխ-Նախագահ

Ժ. ԱԶԱՐԵԱՆ Լ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ ՍԵՐՎԻՉԷՆ

Ծանօթ. Վերոյիշեալ զուտ հասոյթին մէջէն 57½ օսմ. ոսկւոյ գումար մը կայ սպասելիք, որ ի մօտոյ կը գանձուի ապահովապէս։

ՄԵԾ. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԷՖ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

Յետ կարճատեւ հիւանդութեան փոխեցաւ առ Աստուած, ի խոր սուգ համակելով իւր ամուսինն, զաւակունքն, եղբարքն և համայն Մանուկեան գերդաստանն։

Յուղարկաւորութեան հանդէսն պիտի կատարուի վաղն հինգշաբթի։

Գեր. Տ. Գարեգին եպիսկոպոս Սրուանձտեանց յատուկ Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ ի ժամ 3 ի Ս. Երրորդութեան Եկեղեցւոյ Բերայի և յետ կրօնական արարողութեանց յատուկ շոգենաւ մը ժամ 6 ին կամուրջէն ի Գատը գիւղ պիտի փոխադրէ հանգուցելոյն մարմինն՝ Մանուկեան գերդաստանի դամբարանին մէջ ամփոփուելու համար։

Բերա, 9/21 Նոյմ. 1888

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Աքեաքի նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական անուանուեցաւ Պէյքոզի նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական Վասըֆ էֆէնտի և նորա յաջորդեց Աքեաքի նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական Մէհմէտ Ալի էֆէնտիի։

Իւլայի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ Սեբաստիոյ նահանգին մէքթուպճի Ապտիւլգատէր էֆէնտիի և Շապին Գարահիսարի կառավարիչ Բասիմ էֆէնտիի։

Սալիսէի աստիճան՝ Կիւրին գաւառակին գայմագամ Ապտիւլրահման էֆէնտիի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Սեբաստիոյ երեւելիներէն Մէհմէտ Ալի էֆէնտիի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ նոյն նահանգի մարդահամարի տնօրէն Խահէմ էֆէնտիի, Թաղապետական ժողովոյ նախագահ Նուրի պէյի և տըրոց վերատեսուչ Պէքիր էֆէնտիի։

ԹՂԹԱՏԱՐԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

Թղթատարական յանձնաժողովն երէկ ի նիստ գումարեցաւ ընդ նախագահութեամբ Վսեմ. Ցարութիւն փաշայի եւ երկար խորհրդակցութիւններ կատարեց։

Ըստ տեղեկութեանց Հաքիքաթի յանձնաժողովն որոշեց կանոնաւորել օսմանեան բոլոր Նամակատուններն եւ յետոյ փակել օտար Նամակատունները։

ԻՏԱԼԻՈՅ ԹԱԳՈՒՀԻՆ

Երէկ Իտալիոյ Թագուհւոյն ծննդեան տարեդարձը լինելով, Պոլսոյ նաւահանգստին մէջ գտնուող բոլոր իտալական նաւերն և օսմանեան պահակ շոգենաւը դրօշակներով զարդարուած էին. Այս վերջինը միջօրէին թնդանօթի քսան և մէկ հարուածներ արձակեց. Կայս. պալատէն և Բ. Դռնէն յատուկ պաշտօնեայք իտալական դեսպանատունն երթալով շնորհաւորական այցելութիւններ տուին։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Գերմանական դեսպանատան առաջին թարգման Պ. Թէսթա երէկ Բ. Դուռը գնաց եւ Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին ներկայացուց Գերմանիոյ Թղթատարական տնօրէն Պ. Ֆօրլերն։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՇՏՕՆԵԱՅՔ

Հեռագրական պաշտօնատան մէջ յանձնաժողով մը կազմուած է գործադրելու համար Վեհ. Սուլթանի մէկ Իրատէն, որոյ համեմատ, ինչպէս յայտնի է, Ն. Վեհափառութիւն հրամայած է յաւելուլ հեռագրական բոլոր պաշտօնէից ամսաթոշակները։

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՇՆՈՐՀ

Բաղէշի գաւառին Թօզուլ գիւղը վերջերս երկրաշարժէ մը կործանած լինելով, ժողովուրդը Վեհ. Սուլթանի բարեգթութեան դիմած էր. Արդ. Ն. Կ. Վեհափառութիւնը բարեհաճած է հրամայել որ անմիջական դարմաններ հասցուին տարաբաղդ բնակչաց. Կայսերական այս Իրատէն Ներքին գործոց Նախարարութեան միջոցաւ հաղորդուած է Բաղէշի կուսակալութեան։

ԲԱՐՁՐ. ՇԷՅԽ-ԻՒԼ-ԻՍԼԱՄ

Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ կայս. պալատան բժիշկներ երէկ դարձեալ Բարձր. Շէյխ-Իւլ-Իսլամ էֆէնտիի ապարանքը գնացին։

Ն. Բարձրութեան ձեռքի մատներուն վրայ տեսակ մը հիւանդութիւն երեւան ելած լինելով բժշկական գործողութիւնք կատարուեցան։

Ի ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏ

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն, Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարն, Բարձր. Ըսպարապետն և Ծովային գործոց Վսեմ. Նախարարն երէկ առաւօտ կայս. պալատ գնացին և ստացան Վեհ. Սուլթանի ինչ ինչ հրամանները։

ԹՈՒՐՔՕ-ՀԵԼԼԷՆԱԿԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

Պ. Ժ. Պ. Տալէճիօ, որ հետամուտ է հելլենական երկաթուղիներն ի Սելանիկ օսմանեան երկաթուղւոյն հետ միացնելու արտօնութիւնն ստանալ կայս. կառավարութենէն, յաջողեր է դրամատիրաց զօրաւոր խումբ մը կազմել ի Բարիզ. Այդ խումբ պիտի ստանձնէ միացման գործն, եթէ կայս. կառավարութիւնն յօժարի տալ խնդրուած մենաշնորհն. Հելլէն կառավարութիւնն արդէն մեծապէս տրամադիր է եղեր այս խորհրդոյն իրագործման նպաստելու։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ

Աթէնքէն առնուած մասնաւոր հեռագիրք կը ծանուցանեն թէ ժողովուրդն համակրանաց ցոյցեր ըրեր է հելլենական պատուիրակութեան ի Կ. Պոլիս գտած փառաւոր և սիրալիր ընդունելութեան լուրերն առնլով. Երկուց կառավարութեանց միջեւ սերտ առնչութեան մը գաղափարն օր աւուր հաստատութիւն կը գտնէ եղեր։ Յունաստանի զանազան կողմերն համակրանաց ցոյցեր կը լինին Վեհ. Սուլթանին համար։

Պ. ՔԱՈՒԼԱ

Պ. Ալֆրէտ Քաուլա որ առջի օրը մայրաքաղաքս հասաւ Վիէննայէն, երէկ Հանրօգուտ շինութեանց պաշտօնատունը գնաց Հայտար Փաշա-Նիկոմիդիոյ գծին յանձնման վերաբերմամբ բանակցութիւններ կատարելու համար։

ԱՐԳԻԼԵԱԼ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

Ստամպուլ կը ծանուցանէ թէ Լոնտոնի մէջ հրատարակեալ հայերէն Հայաստան լրագրոյն եւ Ռուսճուքի մէջ հրատարակեալ հայերէն Գուժկան անուն տետրակի մը ի Թուրքիա մուտքն արգիլուեր է։

ՀՐԴԵՀ

Երէկ իրիկուն ժամ 11 ին Գումգափուի Եօգուշի շրջակայքը հրդեհ ծագելով, փայտաշէն տուն մը վերին յարկն այրեցաւ։

Այն յանձնաժողովն որ կազմուած է ի Բ. Դուռն, Րէժիի ինչ ինչ պաշտօնեաներն ու առաջարկութիւնները քննելու համար, տակաւին աւարտած չէ իւր աշխատութիւնները։

—Հակառակ արեւելեան երկաթուղեաց ընկերութեան և պուլկար իշխանապետութեան միջեւ գոյացած համաձայնութեան ի մասին արժութեաց փոխադրութեան, պուլկար վաճառականք կը գանգատին տակաւին թէ ընկերութիւնը պէտք եղած թըւով վակօններ չյատկացուներ արժութեաց փոխադրութեան։

ՆՈՐ ԹԱՏՐՈՆ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ
ԲԵՐԱՅԻ

1888 Նոյեմբեր 10 հինգշաբթի գիշեր
ժամ ճիշդ 3ին
ԱՐՏԱՔՈՅ ԿԱՐԳԻ ՇՔԵՂ ԵՐԵԿՈՅԹ
ՀՈՎԱՆԱՒՈՐՆ
Պ. Պ. Հ. ԱԴԱՄԵԱՆ
Պիտի ներկայացնէ առաջնորդութեամբ
Պ. ՊԵՏՐՈՍ Ա. ՄԱՂԱՔԵԱՆԻ
Երկրորդ և վերջին ներկայացումն
ՔՕՐՐԱՏՕ
ԿԱՄ
ԴԱՏԱՊԱՐՏԵԱԼԻ ՄԸ ԸՆՏԱՆԻՔԸ
Թատերգութիւն ի հինգ արարս
Հեղինակ ՃԱՔՕՄԵԹԻ

[illegible]
Հեղինակ գաղղիացի անուանի բանաստեղծ Ֆրանսուա Քոբէ։ Պիտի արտասանէ Պ. ԱԴԱՄԵԱՆ Փրանսերէն լեզուաւ։ Առաջին անգամ արտասանուած Քոբէն ինքնէ «Քոմէտի Ֆրանսէզ»ի մէջ։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Բարիզ, 19 Նոյեմբեր

Երեսփոխանաց ժողով. Արտաքին գործոց նախարար Պ. Կոպլէ, պատասխանելով հարցման մը ի մասին անգլեւգերման պայմանագրոյն՝ Զանզիպարի պաշարման վերաբերմամբ, ըսաւ թէ Զանզիպար զրկուած Ֆրանսական մարտանաւը պիտի շատանայ արգիլելով Ֆրանսական դրօշի ներքեւ լինելիք գերավաճառն, առանց սակայն մասնակցելու բնաւ պաշարման գործին։

Միլանէ առնուած տեղեկութիւնք կը ծանուցանեն քանի մը ցոյցեր Իտալիոյ հիւսիսակողմն, ընդդէմ Պ. Գրիսբիի պատերազմասէր աշխարհավարութեան։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

Ղալաթիա, 9 Նոյեմբեր
Դահեկան

ԸՆԹԱՑԻՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐԱՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ (պանքայի)	109 7/8
3 » » » (վճռ.կնին)	109 1/2
3 » Բարիզի » (պանքայի)	23 07 1/2
3 » » » (վճռ.կնին)	23 15

Օսմանեան Քոնսօլիտէ

Երէկ երեկոյ փոց. (Միաց. Օ. Սէրի		16 28
Գորոայի՞ն գոցուելէն վերջը	»	16 28
Առաւօտուն բացուելու	» Գ. կ.	16 30
Կէսօրին	» »	16 30

ԽՕՓԻԹԻՐԱՃԸ ՏԱՀՎԻԼԻ

Երէկ երեկոյ		38 35
Այս առաւօտ	Գ. կ.	38 36
Կէսօր	»	38 38

ԸՆԹԱՑԻՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

Փոխառութիւն	A Սէրի	Գ. կ.	27
»	B »	»	16
»	C »	»	16 30

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍԻՔ

Սօսիէթէ Ժէնէրալ	Աճ. Լր.	4 22
Քրէտի Ժէնէրալ	Օսմ. »	8 20
Պանք տը Գօնս	» »	7 10
Փօս. Շանմ է վայէօր	» »	4 32
Թրամուէյ	» »	457 1/2
Րումէլի երկաթուղի	Ֆր.	48 1/8
Բաժնեթուղթ Լաւրիոնի	»	117

Ընթացք դրամոց

Օսմանեան ոսկի	Ղրշ.	100
Ֆրանքնոց	»	87 30
Անգլիական ոսկի	»	110 28
Իմբերիալ	»	91 20
Նմից	»	51 20
[illegible] թղթադրամ	»	8 94
» արծաթ	»	77
Մէճ. արծ. (տարբ.)	»	108
Վեցնոց	»	103 10
Հինգնոց	»	103 10
Մէթալիք	»	103
Թասֆիյէ	»	10 20

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 20 Նոյեմբեր ժամ 5 վայր. 15 երկվ.

Անգլ. քոնսօլիտէ		96 13/16
Օսմ. »	Սէրի Դ. բացուելու	15 1/4
» »	» գոցուելու	15 1/4
» »	» Ա.	27
» »	» Բ.	15 3/4
» »	» Գ.	15
Օթոման 1871		81 1/2
Փոխառութիւն 1877		93 1/4
Պանք Օթոման		11
Ռուսական փոխառ. 1873		101
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիէ)		80 3/4
» առանձն. (բրիվիլէժիէ)		100 3/8
Տայրա Սանիէ		76 3/4
Ռումանիայ (փոխառ. Րօթշիլտ)		102 1/4
Հունգարական պարտաթուղթ 4 0/0		— —
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ		25 562

Վիեննա, 20 Նոյեմբեր ժամ 4 երեկ.

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	122 45
Օսմանեան երկաթուղի	23 80

Բարիզ, 20 Նոյեմբեր ժամ 3 վայր. 45 երկվ.

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 0/0		104 47 1/2
» » 3 0/0		83 27 1/2
Օսմանեան քոնսօլիտէ	Սէրի Դ. բացուելու	15 55
» »	» գոցուելու	15 47 1/2
» »	» Բ.	15 75
» »	» Գ.	15 35
Օսմանեան երկաթուղի		47
» Րէժիի բաժնեթուղթք		— —
Պանք Օթոման		530
Գրէտի Լիոնէ		617 50
» Ֆօնսիէ		1367 50
Բաժնետոմս Լիոնի		1295
Սուէզի ջրանցք		2230
Ռուսական 5 0/0 1877 ի		103 1/2
Իտալական Ռանթ		96 90
Սպանիական (արտաքին)		73 3/8
Եգիպտական միացեալ	Փ. Բ.	410
Թիւրքիէ Թիւրք		420
Հելլենական 5 0/0		420
Չէք Լոնտրայի վրայ		25 30

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 20 Նոյ. ժ. 10 վ. 30 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 3 1/2 0/0	83 20
Օսմանեան քօնսօլիտէ	15 47 1/2
Եգիպտական	410

ՀԱՅ ԼԵԶՈՒՆ Ց'ԱՏԱՆԱ

(Շար. երէկի թիւէն եւ վերջ)

Կարծանել օլմագ, նոյն
Կորպակոր ննջեցելոց, գեղխութեամբ հարըստութիւնը կորսնցնելով, խղճալի վիճակի մը մէջ իյնող, կամ խաղի մէջ կորսնցնող
Կուտուկլրակա տիւշմէք, աճապարանօք քրտնաջան աշխատիլ
Կուտու պակաս, կուտը պակաս, թեթեւամիտ
+Կուր, նոյն, խմորը նշանակի ձեւով կըտըրելով կուր կոչուած փայտեայ ամանի մէջ կը դնեն
+Կուլ էթմէք, նոյն, աչք դպած հիւանդ մէկուն պատուաք յօրանջելով «հայր մեր» կամ ուրիշ աղօթք մը կը մրմնջեն. եթէ շատ յօրանջելու ըլլան, «շատ աչք դպած է» կ'ըսեն
Կուճիկ, նոյն, ականջին բլթակը
*+Կտրիկ, նոյն բամբակի փոքրիկ կտոր մը որ մի եւ աւելի կտորներ կը պարունակէ
Կտոր կտոր, նոյն
Կտոռելլէմէք, (կտրել) «ագլըմ կտոռելլէմէյօր», խելքս չը կտրեր
Կտցի, կծծի
Կրծօն, կաշառք
+Կրող, գրող, «կրողմու կէօթիւրիւյօր» կ'ըսեն եթէ մէկը դողդղալու չափ ցուրտ զգալու ըլլայ. կռապաշտութեան ժամանակ Հայոց չաստուածներէն Տիր գրողը որ Տիր ալ կ'ըսուի
Հաճակաւութիւն, հակաճառութիւն, բանվէճ
Համբերութիւն, նոյն
Համբէսլէմէք, պտուղ, կերակուր եւ այլն գողնալ
Համբրբել էթմէք, համբուրել
Համմէ, հրամէ, ի պատասխանին երբեմն փոքր տղայոց «չէքէր ծամէ» կ'ըսեն
Հայհոյանք, նոյն
+Հաշնուկ, հարսնուկ, փոքր եղբարք իրենց մեծ եղբօրը կողակցին, աչակերտք իրենց վարպետի կնոջ եւայլն, հաշնուկ կ'ըսեն. հաշնուկ բսուածն մինչեւ 50 տարուան կին ալ կրնայ լինիլ.
*Հա'ս, նոյն, երգիչը քաջալերելու և շնորհակալութիւն յայտնելու համար ձայնարկութիւն
Հա'ս տանըմ, տանձ իմ, մէկու մը բրածին տհաճութիւն յայտնել
Հաստատ, նոյն
+Հատիկ, նոյն, ցորենի խաշուածը
Հարկ, նոյն, ննջեցելոց հոգւոյն համար կերակուր
Հարկաւոր, նոյն, 1, արտաքնոց, 2 մարդ մը արհամարհելու համար
Հարսանէթ, հարսանիթ
Հարսնցու, նոյն, նոր հարսերու ցաւ մը
Հարսնցու, նոյն, նշանած աղջկան կ'ըսեն տղուն ծնողք և ազգականք
Հարցըպուրդ, հացափուրթ, տեսակ մը կերակուր
Հաց փինճիկ, փոքր տղայք հացը մանր մանր կը փրթեն երբ թէ կերակուր կ'եփեն, այն է հացփինճիկ.
+Հաւկիր, հաւկոյր, զատիկէն մինչեւ ցհամբարձում կանայք գիշերները չեն բանիր հաւկիր ըլլալով և մեղք կը սեպեն
Հեւք, նոյն, «հեւքիմ տարըլըյօր», շունչս կը հատնի
*Հէյգէն, հեծան
*Հիմ. հիմի
Հին օրէնք. նոյն. «հին օրէնքտէն գալմա» հնաւուրց մնացած
Հնազանդ. նոյն
Հնհնուք. հնհնալ, մտատանջութիւն
+Հոկ) հոգ, հոգ ընել 2. ննջեցելոց
+Հոկ կատարել) եալի մը մեռնելէն օր մը ետքը կանայք գերեզմանատուն կ'երթան կուլան և քահանային աղօթք ընել կուտան. այժմ այդ սովորութիւնը գրեթէ վերցած է.
Հոգուորս, հոգեդարձ, օրհասական հիւանդ մը հոգին աւանդելու պէս բաներ կ'ընէ, այս է հոգուորս.
*Հով վէրմէք. նոյն. մէկը գրգռելու համար գովել
Հովսելլէմէք. գովելով խրատելով մէկուն բարկութիւնը իջեցնել
+Հունցող օլմագ. փոքր տղու մը քունէ արթննալը և այլ եւս քունը չ'տանիլը
Հուր ու կէյծանք. հուր ու կայծակ, անէծք, «հուր ու կէյծանք էնէ պաչըրմա».
Հպարտ. նոյն
Հրամանքը. նոյն. «դուն» ըսելու տեղ մեծարել
Հրաշք. նոյն
Հրաշալի կիւնէյէր. նոյն. զատիկ, ծնունդ են.
*Հրէյիկ. հրէշիկ. հսկայ մարդ
Ղով. գով. «ղէժմ ղով», բամբասանք և գովել
*+Ղուլունճ. կոլինջ կամ խուլինջ
+Ճաշակ. նոյն. կամ Ս. Հաղորդութիւն, Սրբութիւն
+Ճանկիկ. նոյն. տեսակ մը տափակ խղամըրիթ
Ճարըմաճար էթիլըտի. օգնութեան ձեռն կարկառեց
Ճգնաւոր, ճգնել էթմէք. նոյն. միայնակեաց մարդ
Ճեճմել օլմագ. փետիլ. տղայք իրենց մօրը մայրի ըսելու տեղ ընդհանրապէս «ճէճէ» կ'ըսեն եթէ մայրը բարկացող է «ճեճմել օլ» կ'ըսէ.
Ճեպախելք. խենթ
Ճերմակ ջուր, նոյն. օղի
*Ճէնկ. ճանկ, մագիլ. «Ալլահ քիմսէյի օնուն ճէնկինէ տիւշիւրմէսին»
*Ճրգ. չէք. բացասական նշան, և կ'արտասանեն լեզուն ատամանց մէջ խօթելէն ետքը քաշելով որ բուն իսկ կոկորդային ձայն չէ
*+Ճիտապուր, ճտապուր, հաւսպաս
Ճղոյել, ճղրգնել, սուտ լաւաք մը խնդրոյն յարմարցնել
Ճմքել, ձեռաց մէջ ճմլել
Ճուպուր, ճպուռ
Ճրպոտ, ճպռոտ
*+Մազման, նոյն, քըձագործ
Մախող, շատ թթու
Մաճ, նոյն
Մաղդրել, մեղադրել
+Մաղմաղ, նոյն, տաք մոխիր
+Մանիչ, նոյն, թել մանելու գործի
+Մանիր, մատանի
+Մաննոց, մատնոց
+Մաս, նոյն, 1, պատարագի մաս, 2, բաժին
Մասնակից, մասնակից
Մասունք, նոյն, «մասունք կիւրի սագլամագ»
Մատաղ, նոյն, զոհ
Մատիկլէմէք, նոյն, մատին ծայրովը բան մը ուտել
«Մատըմ մուտում տէյմէյինէ փարմաղըմ տէ», մի' տոպրեբերիր չիտակն բսէ
Մատուիչ, նոյն
Մարտական, նոյն, խնջոյքի մը մէջ պկնի կերակրոյ լուացողին «մարտական» կ'ըսեն և նա ալ կը պատասխանէ «հասամաբական»
Մաչսել, մարչել, նոյն, կաթնկեր երախայի մը հասարակ կերակուր տալու «մարսել էտէմէզ» կ'ըսեն
Մաքուր, նոյն
Մեկնութիւն, նոյն
Մեղայ հացցիկ, հացը եթէ գետինը իյնայ վերցնելու ատեն կ'ըսեն
Մեղաւոր, նոյն
Մեղօք, նոյն, եկեղեցական կանոնաց հակառակ մէկը իւր մօտ ազգականներէն աղջիկ առնելու ըլլայ մեղօք կ'ըսեն
Մենձ, մեծ
Մերկ ի մօրէ, նոյն, չքաւոր
Մըզել, սպառուած և փոքր բան մնացած կրակ
+Մըլէժ. Տեառնընդառաջ, կամ նախատօնակէն ետքը վառուած կրակը որոյ վըրայէն կը ցատքեն առ հասարակ մեծ ու պզտիկ. Թուրքերը «կիւճ ըլէ» կ'ըսեն.
Մըլըսիր, մի խօսիր, եթէ մէկի գաղտնի բան մը երեւան հանելու ըլլայ «մի' խօսիր» կ'ըսեն
+Մինծրող կամ միզրող, հարսանեաց հիւր հրաւիրող կինը
Մինմին տուրմագ, մանման, տակաւին չը քալող փոքր տղայոց ոտքի վրայ կենալը
*Միտ, մէտ, ցատքել և ասոր նման խաղ խաղալու համար նշանակէտ մը ուր կը կոխեն և կը ցատքեն
Մուզմունի, մաածմունք
+Մուճճուկ, մրջուկ, հացի մէջը
+Մուճուխ, մժղուկ
+Մուչմուճ, մուշկ, մկլոյ, 2. քուռ մարդ
+Մուսարար, լուսարար
Մուրապատրէս, ցնցոտի
Մուրծումախիր օլմագ) բոլորովին ոչնչանալ
Մուրումուճճուր օլմագ(փճանալ, անյիտանալ
Մտիկ դոյմագ, նոյն, ունկնդիր լինիլ
Մտիկ մ'ընկրտէ մաքէ, մի միայն ունկնդիր մի ըլլար այլ մաքիդ մէջ տպաւորէ
Մրճճըմ, մրջիւն, փոքր մրջիւն
Մօմ կրկոէ, մօմ կոխէ «մի խօսիր»ի նշանակութեամբ
*Մօրուք, նոյն
Ցանկարծակի, նոյն
Ցատուկ յատուկ սէօյլէմէք, նոյն, մէկիկ մէկիկ, որոշ խօսիլ
Ցիշտակ, նոյն
Ցղկութիւն, նոյն
Նահապետ, նոյն, «Նոյ Նահապետէն գալմա»
Նեղութիւն, նոյն
Նեա, նոյն
*+Նէգզիկ, նաւուկ, ոստայնանկի գործի մը որոյ վրան դերձան կը փաթթեն
Նշխել օլմագ, բորբոսիլ, կերակուր եւ հեղուկ նիւթեր
Շանքրին, չանքրին. մէկը արհամարհելով
Շաղրել օլմագ, չաղիլ. իր մը ցօղոյ տակ կամ խոնաւ տեղ մը գտնուելով խոնաւնալ
Շանդքրանք. զարդարանք. փառք
Շամախ. չաղախ. «խամուրուն շամաղընը ալմագ» ալիւրը առաջին անգամ ջուր թափելով խառնել
+Շար կամ փուլուշար. նոյն. փուլով կարմիր չ'ր որ հարսերու քօղ է
Շառախ (չահռատ) ծառայ. սպասաւոր
*Շէլէկ. չալակ. բեռն
Շէնքշնորհք. նոյն
Շըրըխել օլմագ. չափազանց ուրախանալ
*+Շիֆ. չիւ. բամբակի խեճեպը
Շլխտիր. նոյն
Շչոկ. շշուկ. ստուեր
Շորիկ. չոլիք
+Շուլլալամագ. չուլլել
Շունիկ. շնիկ. բռնաւոր և անգութ մարդ
Շրէյէթ. նոյն
Շրփընթի. շլտոր. լկտի
Շփանել օլմագ. նոյն
Շփասող. շփացած.
Շփելլէմէք. նոյն
Շփըլիկ. աչքը ճպռոտ
×Շօթ. նոյն. տեսակ մը հաց
Ոխտ. նոյն. տեսակ մը հաց
Ուխտ. նոյն
Ուխտուն օգնական. քեզ պահապան
*Ումպու. ըմպու (մանկական լեզու)
Ուռ. նոյն. ծառոց ուռ և մարդոյ մարմնոյն վրայ ուռեցք
×Ուսիք. նոյն
Ուրախութիւն. նոյն
Ուրբուոց. որբոց. ննջեցելոց հոգւոց համար քահանայի տրուած սնակ. այժմ բոլորովին այդ սովորութիւնը վերցած է
*×Չախրա, ճախրակ, Սէյհան գետը թափուող մի գետակի անունն
Չամիչ, նոյն
Չոր, նոյն, չատ խաղցոյով տղայոց կ'ըսուի
Չարն սատանայ, նոյն
Չարաչար, նոյն
Չարն բարի հակառակ, նոյն (առած)
Չարագործ, նոյն
Չարչարանք, նոյն, տանջանք
*Չափ, նոյն, որմնաշինայ գործի
*+Չափիկ չալմագ, ծափիկ, ծափահարել
*×Չէչ, չէչ, խաղցոյ չիւղը
Չէրպամագ, չար (սատանայ) հոգին առնել
*×Չըլըրըխ, ճախարակ, բամբակէ թել մանելու գործի
*×Չիր, նոյն, «չիր էթմէք» ուտել (սակայն ինչք եւ)
Չոր, նոյն, հարբուղխ
Չքալ, ալեխ
Չքաւոր, նոյն
×Պազզուկ, բազուկ, ականջադնդին օղակը
Պակաս, նոյն, թեթեւամիտ
Պակասաւոր, նոյն, կանանց համար կ'ըսուի
Պաճիկ, պաճիկ, (մանկական լեզու) պաճիկ
Պամպասանք, բամբասանք
Պաչտել էթմէք, նոյն
Պաչպաչել էթմէք, նոյն
×Պաչիկ, պաչիկ (մանկական լեզու)
Պապանծել օլմագ, պապանձել
Պառկել օլմագ, նոյն
Պառահաս, պառուհաս, ողեղ, ուժեւ մարդ
Պատանք, նոյն
Պատիճ, նոյն, ողեղ, ուժեւ մարդ
Պատիւ, նոյն,
Պատուական, նոյն
Պարիկ, պարարզդ
Պար, նոյն, հարսին մազը հիւսուած ժամանակ կանանց տաճկերէն երգը
Պարակ, բարակ
*+Պարան, նոյն, այգիներու կարգը մէկ չուանի վրայ
Պարի, բարի
Պարիլիս, բարի լոյս
Պարիկուն, բարիկուն
Պարխպուռէ, բարեպաշտ, բարեգութ
×Պարինդանք, բարեկենդան
Պարկեշտ, նոյն
Պարովիկը, բարովեկիր
Պարտադրանաց, նոյն, կոշտ, անվայելուչ (գէմք, ձեռք, ոտք, եւ)
Պարտկելլէմէք, պառկեցնել
Պարուզ, նոյն
Պղեղ, բղեղ, «պղեղ կիպի նէ' օրթասա տոլաշայօրսուն»
*Պէճխտ, չափազանց պխտոյ
Պէյծառ, պայծառ
Պեչէր, պաշար, երախայի մը մկրտուած ժամանակ մօրը կողմանէ չամիչ, պխտակ, կաղին եւ կը բաշխուի պաշարանի մէջ գտնուած կանանց. այժմ այդ սովորութիւնը գրեթէ վերցած է.
Պլլըլմէք, նոյն
Պղծել էթմէք, նոյն
Պղտորիչ, պղտորիչ
Պնօրք, (ցնօրք), ձեւ, կերպարանք
Պսակ, Ս. պսակ,
Պտտիկ, պզտիկ, շատ պզտիկ
Պողի, նոյն, Սայ Ս. Աթոռոյ տուրք մը, ցորեան գարի եւ
+Պռուղ, պտուղ ծծի
×Սալուրն, հացերէց, Ս. պսակի ատեն խաչ բռնող, կնքահայրը շատ գործածական չէ.
×Սան, նոյն, կնքահօր մը սանը
+Սանալթ, նոյն, մկրտութեան ժամանակ կնքահօր կողմանէ երախային նըւիրուած բեհեզ կամ մետաքսեղէն
×Սանաղայ, սանամէր, սանահայր, սանամայր
Սանքել օլմագ, երախայի մը պռալով չունեւը համնիլը և քնանալը
Սատկել օլմագ, նոյն
Սարսփել օլմագ, սարսափիլ
*+Սաւան, նոյն, տեսակ մը հաստ կտաւ զոր լեռնցիք բամբակի թելէ կը գործեն
Սեւ կնտիկ, սեւ գնդիկ, սամիթ
Սեւ ջուր, նոյն, սուրճ
Սէրք, նոյն, փափաք, սէր
Սըլըն սըլըն կէզմէք, պարապ պտըտիլ
Սըլքած, սլքած, նիհարցած ամն
Սըլըրկկ, խորամանկ
+Սըրճճօ, չուրջառ
Սիրտարցում, սրտաճարցում, սգաւոր մը մխիթարելու երթալ
Սկարանք, զգայարանք (ըսկարանք), զգացում
Սղկել էթմէք, (զոկել) բրինձը լուանալէն ետքը ջուրը թափելու համար զգուշանալ որ բրինձն ալ չթափի
Սովորութիւն, նոյն
Սուգ, նոյն
Սուզուլել օլմագ, «սէսին սուզուլել օլսա» ձայնդ մարի, խափանի
Սսկել օլմագ, մարլ
Սրսկելլէմէք, նոյն.
Սրտել օլմագ, սարտել
Սրսրիկ, սարսուռ, սկսանյները կոփկափելու չափ ներսէն ցուրտ զգալ
*Սրսփիտս, անձրեւով լիովին թրջուիլ
Վախճանել օլմագ, նոյն, կլերաց համար
Վայելել էթմէք. նոյն,
Վայլէսիմ, վայնասուն
Վառ, նոյն, «փուրունմ պիր վառ վէր» փռան բոց մը տուր
Վարժըքըն կատար, վարժըքըք կատար
Վերապասու, վերակացու, հարսանեաց մէջ ամէն բան կարգադրող և տնօրինող մէկը
+Վիճակ սթմագ, նոյն, համբարձման վիճակը
Վվլիկ, վվլուկ
*Վճրրիկ օյնամագ, աղջին անդին ցատքել վազել
Տանծրմ, տանծրկէս, տանծրկոթ, մէկը քամահրելու համար
*Տանկասէր, ապուշ
Տապաստ, նոյն
Տասընէկել, դասընկեր
*Տատատատ, դատատատ «դատատատանճա» իրուունքով
Տարագըլմագ, կոտաւի կաշկանդութիւնը
Տէնջանք, տանջանք.
+Տէնրիւած բրինձով չաքարով պահուց կերակուր
Տէվլիր, չատակեր
*+Տէրտէք, գատարկ, մէջը դատարկ եղէգ
Տրատրքտ տիւշմէք, գործոյ մը մէջ չափազանց աճապարել
+Տրբա, տեսակ մը պահոց կերակուր խորմարէ
*+Տըրմըխ, տրմուխ.
Տղացկան, ամեն նոր ծնող կանանց տղացկան կ'ըսուի, տճ. լօհուսա
Տղնէք, թեթեւսօլիկ
Տնանկ աղքատ, նոյն
Տունօչնէկ, տնօրէնէք
+Տոմաճ, դդմաճ, տեսակ մը պահոց կերակուր խմորէ
Տօթա տիւշմէք, նոյն, գործոյ մը չափազանց աճապարել
Տօտոզլանմագ, կոկոզանալ, երեսը կախել
Ծածկանմագ, նոյն, բորկանալ,
Ցուագ, ցաւագար
Ցեղ, նոյն,
Փախուկ. նոյն, խենթ
Փառաբանել օլմագ, նոյն. ուրախանալ մէկու մը վրայ
Փառատել օլմագ, նոյն.
Փառք, նոյն. «փառքա պատիւէ էրմէք»
Փարթըլլամէք, փրթել, խուզար խուզար փըրթել
*×Փէթնէք, փեթակ, մէջը մեղր գտնուած մոմ
Փէթէքիր, փայտակերտ, խաֆած ամն կամ անդամալոյծ
*×Փէօճրէնկ, փողրակ
Փնթի, նոյն
Փշրանք, նոյն, հացի փշուր,
Փօթ, նոյն, ծալքը աւրուիլ
Փօթորիկ, նոյն
Փորձանք, նոյն
Փոխել օլմագ, նոյն
Փտտել օլմագ, փտել
Փրփրկութիւն եօղ, վերջին աստիճան չքաւոր
Քաղել օլմագ, նոյն, կերակուրը կրակին վըրայէն վերցնել որպէս զի քիչ մը քաղուի
*+Քամաք. նոյն, Թուրքնէր քամաք
Քառասունք, նոյն, երախայի քառասնօրեայ ընծայումն ի տաճար,
*Քարթօչ, քարթօչ, (առած մը լինելու է) «փէչի չոգ գարըշտըրմա պէթընտան քարթօչու չըգար»
Քորելլէմէք, չուտ չուտ ուտել կլել
Քորկոծել էթմէք, նոյն
Քոսք, քաչ, հսկայ մարդ
*+Քէչիկ, հաւագործները փոփոխակի իրարու կ'օգնեն, եղն, արօր տալով
*Քէչէլ, քաչալ
*Քէրթիչ, քարախօչ, մաղէս
*+Քէօթէն, գութան
Քընթ, քիթ
+Քըսըլըթ, քսուելու լաթ, բրդեղէն մը որոյ մէջ օճառը կը դնեն և կը քսեն
2. Շըլխոփ մարդ թափթփած
*+Քիս, քոս
*+Քիրմէն, քարամահ
*×Քիւթլիւ, կուտ(լու), կորիզոտ բամբակ
Քոխլըմէք, նոյն
Քոնի, նոյն (փնթի
Քոսոտ, քսոտ (
Քոփոս, քափուս կամ քանոս, մէկու մը գաղտուկ բան խօսիլ
Քրտել օլմագ. «սինիրսէմէքը», սխեռ, ոսպ եւն ընդեղէններ եփելու ատեն եթէ քիչ մը կրակը մարելու ըլլայ «քրտել օլտու» կ'ըսեն
Օգնութիւն, նոյն
Օղորմած, ողորմած, Աստուած
Օղորմութիւն, ողորմութիւն, աղքատաց ստակ տալ
×Օշնածող, օրհնածող, պղնձեայ ջրհոր եւ մաքրելու համար
Օչինչ կորինչ օլմագ, ոչինչ կորինչ, ուսապէտ ըլլալ փճանալ
Օչչիկ, աչք
Օչիլ, ոջիլ
+Օրուսպուկլոտ, ոսպ ու կլոտ, տեսակ մը պահոց կերակուր
+Ֆասոնիկար, տեսակ մը կոր

Ադանա Յ. ՊԵՏԻԼԵԱՆ

ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑՔ ԹԷՅԻ
ԷՄ. ՊԱՂԱՊԱՆԻ ԵՒ ԸՆԿ.

ՈՒՂՂԱԿԻ ՆԵՐԱԾՈՒՄՆ
Չինաստանէն, Հնդկաստանէն եւ Ճաբոնէն

12 — Պոլիս, Ճելալ պէյ խան, — 12
Էօրեր Էֆէնտիի Վաճառատանց դիմաց

ՆԵՐԱԾՈՒՄՆ—ԱՐՏԱԾՈՒՄՆ

Քանի տարիէ ի վեր Թէյի մեծաքանակ առեւտուր ընելով, դրամերդով զրկելով զայնս ի Ռուսիա և Պարսկաստան, բազմաթիւ անձանց խնդրանաց վրայ որոշեցինք քաղաքիս մէջ Թէյի կեդրոնական վաճառատուն մը հաստատել «մեծաքանակ» եւ «փոքրաքանակ» վաճառմանց համար։ Վաճառականք, գեղավաճառք, նպարավաճառք եւ ընտանիքներն, որք վերահաս ծրան պատճառաւ իրենց պաշարը կը պատրաստեն, եւ անոնք որ կ'ուզեն ոչ միայն լաւ, հապա նաեւ «աժան» թէյ ունենալ, կը հրաւիրուին այցելել «Թէյի մեծ մթերանոցներն» եւ գոհ պիտի մնան։ 2187

Տուփերուն վրայ պահանջել Էմ. Պալապանի եւ Ընկ. ապրանքագրութիւնն եւ Աքաղաղի պատկերն։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Կը ծանուցուի հասարակութեան թէ այսօրէն սկսեալ կրնայ ամեն օր ժամ 10 էն 3 1/2 Րումէլիի երկաթուղեաց յառաջիկայ վճակահանութեան Բոնտէները գնել Օսմ. Կայս. Պանքայէն ի Ղալաթիա։

Կ. Պոլիս, 1 Նոյեմբեր 1888

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Այ երլոըզը քէպիր բուլ ատէտ սէքսէն պին պէհէր կըրօսասը օն զըրուշ երիմի բարա.

Թօբ ալամէթլի քէպիր բուլ ատէտ իւչ իւզ ալթմըշ պին պէհէր կըրօսասը օն իքի զըրուշ երիմի բարա.

Յօր քէպիր բուլ ատէտ եւիզ երիմի պին պէյաղ եւիզ գըրգ պին սարը պէհէր կըրօսասը օն իքի զըրուշ երիմի բարա.

Եուվարլագ սաղիր գապարա ատէտ սէքիզ պին պէյաղ օն իւչ պին սարը պէհէր կըրօսասը եէտի զըրուշ.

Սաղիր բուլ ատէտ եւիզ երիմի պին այ երլոըզը օն պին թօփ ալամէթլի պէհէր կըրօսասը ալթը զըրուշ օն բարա.

Քէպիր թէլ կօպճա չիֆթ երիմի պէշ պին պէհէր չիֆթի եէթմիշ պէշ զըրուշ.

Սաղիր թէլ գօպճա չիֆթ իքի եւիզ երիմի պէշ պին պէհէր պին չիֆթի տօգուզ զըրուշ.

Տէնէքէ բուլ ատէտ պիր միլիոն իքի եւիզ պին պէհէր պին ատէտի օն իքի զուրուշ երիմի փարա.

Ջէլիք Թօգա ատէտ երիմի պէշ պին պէհէրի իքի բարա.

Սաղիր պէյազ քէմիք բուլ ատէտ երիմի պէշ պին պէհէր կըրօսասը օն իքի զուրուշ երիմի բարա.

Վիէննա մալի ֆէս ատէտ տօգուզ պին պէհէր ատէտի ալթը զուրուշ երիմի ալթը բարա.

Պէհէրի իքի եւիզ եարտալը տէվէ մարքալը մաքարա իբլիկի ատէտ իքի եւիզ երիմի պին սիյահ եւիզ օն պին պէյազ օն պէշ պին գըրմըզը քըրք պէր պին եէշիլ պէհէր մաքարասը երիմի իւչ փարա.

Էլպիսէ անպարը էչիւն միւպայեա օլունաճագ պալատէ մուրագգամ օն իքի գալէմ էշեա ֆիեաթը մուրագգամ մէկէրիւէ թալիպլէրի եօհտէսինտէ օլուպ թըշրինը սանինին տօգուզընճը կիւնիւնէ գատար պէհէր կիւն միւնագասալարը իճրա օլունարագ մէզգիւր կիւնտէ գարարը գաթիլէրի վիրիլէճէկինտէն, իթասընա վէ օնունճը կիւնի եւիզտէ պէշ թէնզիլինէ թալիպ օլանլարըն մազամը սէրասկէրի լէվազըմաթը ուռումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.

3 Թըշրինը սանի 1888 — 2222
Նօ. 3 — 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Միւպայեա օլունաճաղը էվվէլճէ իլան գըլընան մալիմ էլ մըգտար ինկիլիզ փիրինճինին պէհէր գըյէյի ճէմիտի գըրգ տօգուզ փարայա իհալէսի եօհտէսինտէ օլուպ իչպու թըշրինի սանիի բուլմինին տօգուզընճը չարշէնպէհ կիւնի գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն վէ իրթէսի կիւնի թէգարբիւր իտէճէք ֆիյաթըրնտան եւիզտէ պէշ թէնզիլի գապուլ իտիլէճէկինտէն իթասընա թալիպ օլանլարըն մազամը սէրասկէրի լէվազըմաթը տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.

5 Թըշրինը սանի 1888 — 2220
Նօ. 4 — 3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Երզագ անպարը իչիւն միւպայեա օլունաճագ էլլի պին գըյէյի ճէմիտ չէքէրին թըշրինի սանիի բուլմինին տօգուզընճը կիւնի գարարը գաթիսի վիրիլէճէկի վէ իրթէսի կիւնի եւիզտէ պէշ թէնզիլի գապուլ օլունաճաղը ճիհէթլէ իթասընա թալիպ օլանլարըն մազամը սէրասկէրի լէվազըմաթը տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.

5 Թըշրինը սանի 1888 — 2221
Նօ. 5 — 3—3

AU CROISSANT ‖ Օ ԳՐՈՒԱՍԱՆ
94, Նիւքսէք Գալտըրըմ, Վոյվոտայի դիմաց, 94
ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՀԱՆԴԵՐՁԵՂԷՆԱՑ
Արանց, երիտասարդաց եւ տղայոց համար

Օ Գրուասան վաճառատունը ծանօթ է իւր վայելուչ և հաստատուն հանդերձներով.
Օ Գրուասան վաճառատունը ծանօթ է իւր ամեն տեղի աւելի աժան վաճառող.

Առանձնայիւն եղանակ

Ամբողջ քաթիւմ, կապոյտ, սեւ, շագանակագոյն կամ ֆանթէզի շէվիօթ, զուտ բուրդ, լաւ կարուածք, խնամօք կարուած	32 Ֆրանք
Պոնժուր և ժիլէ կամ Ռըտինկոթ և ժիլէ Բուսկի քօտոնէ կամ գծաւոր, վերջին նորաձեւութիւն	38 Ֆրանք
Գծաւոր քոնթալոն, հաստատութիւնն երաշխաւորեալ, վերջին նորելուկ	13 Ֆրանք
Բալթօ մթերինակ կամ գծաւոր, վայելուչ կարուածք, մեծ խնամքով կարուած 1506	36 Ֆրանք

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳՂԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգղ. Ոսկի 1,000,000

„ՖԻՆԻՔՍ"

Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ աւելի քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրք Անգղիոյ ամենահարուստ և համրաւաւոր գրամատէրքն են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 16,000,000 Անգղ. ոսկւոյ գումարն զոր յարդ. վճարած է հրդեհի վնասուց համար։ 1799

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծական հարուածոց, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոյս, որք ունինք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍԻՒԱՆ և ԸՆԿ. միակ գործակալք ի Պոլիս և ի Շրջակայս
Թիւ 12, Սանասարեան խան, Գալաթիա, Աւստրիական Թղթատան վերև։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒԻՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	ֆռանք	8,000,000
Պահեստի դրամ աւելի քան	»	4,000,000
Տարեկան հասոյթ » »	»	7,500,000

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներու և բնակութեանց մէջ վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՑՌԱՆՔՖՕՌԹՈՒԱՋ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ ֆռանք 6,250,000 Պահեստի դրամ ֆռանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և դրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Սոյն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է Եւրոպեան 13 բարձր ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 ֆռանք

Լիազօր ներկայացուցիչ համայն Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գափու, Եօռկիատիս խան.

ԾԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆ. Եւրոպեան առաջնակարգ դրամատուներ ցոյց պիտի տրուին անոնց, որք Ընկերութեանցս վերայ տեղեկանալ կը փափաքին։ 2476

Guerlain de Paris.

15, *Rue de la Paix.*

ՀԱՄԱՐՁԱԿՈՒԹԵԱՄԲ ԿԸ ՅԱՆՁՆԱՐԱՐԵՆՔ ՀԵՏԵՒԵԱԼ ՀՈՏԱՒԷՏ ՆԻՒԹԵՐԸ Eau de Cologne Impériale. Sapoceti, օճառ արդուզարդի համար։ Ambrosial cream, օճառ [illegible] մորուք ածիլելու համար. Crème de Fraises մորթը կակուղցնելու համար. Poudre de Cypris զովացնելու եւ ճերմկցնելու համար մորթը. Stilboïde փայլ տալու համար մազերուն և մօրուքին. au Athénienne et Eau lustrale հոտ խնկելու և մաքրելու համար գլուխը. Alcoolat de Cochlearia ակռաներու համար. Eau de Chypre արդուզարդի համար։ Թաշկինակի համար հոտաւէտ նիւթեր՝ Héliotrape, Pao Rosa, Shore's caprice, Maréchale Duchesse, Marie Christine. Imperial Russe. 1808 23—26

ՄԻ ԳՆԷՔ

ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՅ ՄԸ

ԱՌԱՆՑ ՆԱԽԱՊԷՍ ՏԵՍՆԵԼՈՒ

ՍԻՆԿԷՐ

Ամերիկեան գործարանի մթերանոցներն
Ի ՂԱԼԱԹԻԱ, Եիւքսէք Գալտըրըմ, 120
Բարաքէօյի ապրիլին դէմ.
Ի ՊԵՐԱ, Կալաթա Սէրայի Լիսէին դէմ
Ի ՊՈԼԻՍ, Մահմուտ փաշա, 90

Ուրիշ ամեն տեղ՝ «Սինկէրի» կարի մեքենային «կեղծերը» միայն պիտի գտնէք։

ՎՃԱՐՄԱՆ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆ
(Տաքսիտով) 1761

ԳՈՐԾԱՐԱՆ ՎԻՐԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐՈՒ

Ա. ԼԷՍՔԻՒԼԱՐ

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԵՐԻԶՆԵՐ

ԿԱՄ

ՓԱՅՏԻ ՄԱՆԱԾՈՅԷ ԿԱՊԵՐ

ԿԱՆԱՆՑ ՀԱՄԱՐ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ

Կառավարութենէն արտօնեալ Ֆրանսայի եւ օտար երկրաց մէջ
Յանձնարարեալ բոլոր բժիշկներէն

Այս կապերն յարմարագոյն գտնուած են թէ՛ բժիշկներէն և թէ՛ զանոնք գործածող կիներէն։

Այս նոր կապերուն առաւելութեանց հետեւեալներն են.

1. Ծծելու հզօր կարողութիւն, ինչպէս որ մէկ կողմ մը կը բռնէ այնանց որ առաջ բաղնիքի կոպեր անհրաժեշտ էին։ (Փայտի մանածոյն իր ծանրութեան 12 անգամը կը ծծէ)

2. Փայտեայ մանածոյին մասնաւոր յատկութիւնն է հականեխութիւնը։

3. Կապը միշտ [illegible] է և հանապազ [illegible] կը մնայ։

4. Հեղուկ տարրերը կարենալով ազատօրէն շրջիլ, միշտ չոր կը մնան գործածութեան միջոցին։

5. Այս կապերը [illegible] կրնան դրուիլ և հանուիլ։ Կը բաւէ Թէ [illegible] գօտին անցունել կամ ժապաւէնով մը կապել երկու ծայրերէն։

6. Այս կապերուն ՉԱՓԱԶԱՆՑ ԱԺԱՆՈՒԹԵԱՆ պատճառաւ կարելի է մէկդի նետել զայնս գործածութենէն յետոյ, որ ճերմակեղէնի մաքրութեան և խնայողութեան տեսակէտով շատ կարեւոր է։

Կ. Պոլսոյ մէջ կեդրոնատեղիքն են Գնլարտաէն Տէյլա Ոստա, Ֆոթիոս Սըլամ, Ֆրանսուա Բանզուլ, Բրիտանական դեղարան և Պ. Անաստասիադէս, (Բերա), [illegible], Թիթօս և Աքէսիֆորիտոս (Գալաթիա). Տ. և Մ. Մէկլքի, Ժ. Արէլ (Պոլիս)։

Պ. Հ. Հարդմանի և Բիւլ Նիկի գործարանն ի Հայտենհայմ՝ մասնաւորապէս կը յանձնարարուի բժշկաց և դեղագործաց՝ իւր վիրաբուժական զանազան կերպասներուն, քիմիական այլ և այլ պատրաստութեանց համար, ինչպէս և վիրաբուժութեան և դեղագործութեան մէջ գործածեալ զանազան առարկայից պատճառաւ։

Այս բոլոր նիւթերը կը գտնուին վերոյիշեալ դեղատանց մէջ։

Թուրքիոյ համար ընդհանուր գործատարն է Ֆելիքս Պեւա, Ֆրնտըգլեան խան, Պոլիս։ 1922 17—26

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԴԱՌԼԸՄԱՆ ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԼԵՐԿԻ

Ղալաթիա Պէչիւք Միլլէթ խան, միջազգային Թղթատարատան վրայի յարկը

Սոյն վաճառատան մէջ խիստ աժան գներով կը վաճառուին ամեն տեսակ ճերմակեղէնք, կանանց համար կրկնոցներ, տղայոց համար հագուստներ, կէս հրջազգեստներ, քօսէններ, օծոտի համար ճերմակեղէնք, բանուածքներ, բազմատեսակ գուլպաներ, Թաշկինակներ և այլ այս տեսակ ապրանքներ։

Այս ապրանքներ, որոց ամենքն ալ լաւ տեսակէ են, կը վաճառուին թէ՛ փոքր և թէ մեծ քանակութեամբ։

Այս ապրանքներ կը պատրաստուին Վիէննայի և Պէրլինի յատուկ գործարանաց մէջ։ Նոյնպէս Անգլիաէն, Իտալիաէն և Եւրոպական ուրիշ երկիրներէ ևս ապրանքներ կը բերուին։

Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին եթէ փոխարժէնը փոխանակագրով և կամ Թղթատարական դրոշմով ղրկուի։

Չը հաւնուած ապրանքները ետ կ'առնուին և ստակը ետ կը տրուի զեղչելով փոխադրութեան ծախքը։ 1180

[illegible]

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԴԵՂՕՐԷԻՑ

Ժ. ԱԼԷՔՍԵԱՆ

Մատակարար Օսմանեան Ծովային Նախարարութեան
(Պահչէ Գափու Ճէլալ Պէյ խանի դուռ, Թիւ 2)

Ըստ խնդրանաց արգոյ յաճախորդացս, այս անգամ մթերանոցիս մէջ ճիւղ մը հաստատած եմ լուսանկարաց վերաբերեալ ամեն պիտոյից համար։ Յաճախորդք խիստ գոհ պիտի մնան թէ՛ վաճառուց մաքրութեան և թէ գնոց չափաւորութեան մասին. վաճառատանս մէջ կը գտնուին Մոնքովէնի չոր բլաքները նոյն իսկ Բարիզի հռչակաւոր տան՝ Վիէննայի և Բարիզի ցուցահանդէսներէ ոսկի և արծաթ շքադրամներով օժտեալ է՝ Ֆալէրի չոր բլաքներն որ Պոլսոյ մէջ գտնուած բոլոր բլաքները կը գերազանցեն, ինչպէս Պոլսոյ պատուաւոր լուսանկարք փորձով հաստատած են. կը գտնուին օպժէքթիֆ, չանգար նաև եւ քասեթներ, ամեն լաւ տեսակ Թուղթեր, [illegible] եւ [illegible], հռչակաւոր լապտերներ ու շիշեր եւ ամեն տեսակ դեղորայք։

Ֆալէրի բլաքները փորձել ուզող Պոլսոյ եւ գաւառաց լուսանկարք կրնան օրինակ ստանալ ձրիաբար եւ անձամբ փորձել սոյն բլաքները։

Մթերանոցս Ֆալէրի եւ Մոնքովէնի Բլաքներուն Պոլսոյ եւ Արեւելեան Ռումէլիի համար միմիայն կեդրոնատեղին է։ 1668

ԿԱԶՄԱՏՈՒՆ

Ի ՓԱՅՏԵՂ ՀԱՌՈՒՋ

ՖԻՆ ԱՆՃԸԼԱՐ ԵՕԳՈՒՇՈՒ Կ. ՊՈԼԻՍ

Յ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ

Սոյն կազմատան մէջ կան Եւրոպական նորընտիր և կատարելագործեալ մեքենաներ որոնցմով կը կազմուին և կը յօրինուին

ԶԱՓԱՒՈՐ ԳՆԵՐՈՎ.

ԳԻՐՔԵՐ գեղեցիկ և հաստատուն
ՏՈՒՄԱՐՆԵՐ, վաճառականաց եւ
ԱՅՑԵՏՈՄՍԵՐ, խիստ մաքուր և ընտիր։

Յաճախորդաց դիւրութեան համար կազմատունս ունի իրեն կցորդ վաճառատուն մը թիւ 27 Ֆինճանճըլար-Եօգուշը, ուր կ'ընդունուին յանձնարարութիւնք և ուր կը վաճառուին նաև գրագրական ամեն տեսակ պիտոյք, ընտիր Թուղթ գրիչ, տումարք, պայուսակ, գրապանակ եւ եւն։ 736

ԲԱԲԱՅԵԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվերբուլ, Միջերկրական և Օտեսայի գիծ կանոնաւորապէս բանող

Անուանք	Թոն	Նաւապետք
Այա Սոֆիա	3,000	[illegible]
Արարատ	2,500	Թոմփսըն
Արկատիա	2,500	Քրուիքշանք
[illegible]	2,500	Ուիլըս
Մակեդոնիա	3,500	Մարշ
Բումելիա	2,800	Ֆոթերկիլ

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամեն դիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ ԲԱԲԱ ԵՒ ԸՆԿ
1586 Գործակալք

ՌՈՒՍԵՒԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԲԱՈՒՉՈՒԿ ՄՈՒՃԱԿՆԵՐՈՒ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

Ի ՊԵՏՐՍՊՈՒՐԿ

1860 Т.Р.А.Р.М. С.ПЕТЕРБУРГ.
ТОВАРИШ.РОСС.АМЕРИКАНСК. РЕЗИН.МАНУФАКТ.
RUSSIAN-AMERICAN INDIA RUBBER C°

Ստորագրեալս, ներկայացուցիչ վերոյիշեալ գործարանին, պատիւ ունիմ ծանուցանել հասարակութեան թէ տեսնելով այն յաջողութիւնը զոր ունեցած են ՌՈՒՍԱ-ԿԱՆ ԲԱՈՒՉՈՒԿ ՄՈՒՃԱԿՆԵՐԸ իրենց վայելչութեան և հաստատութեան պատճառաւ, անոնց շատ մը կեղծերը շինուած են եւ հետեւաբար անոնք որք կ'ուզեն բուն ՃՇՄԱՐԻՏ ՄՈՒՃԱԿՆԵՐԷՆ գնել, պարտին ուշադրութիւն ընել գործարանի նշաններուն որք դրուած են մուճակներուն ներքին վրայ։

Փոքրաքանակ կը ծախուի բոլոր կօշկավաճառաց քով Լ. Ճ. ՄԵՐՃԱՆՈՖ
Պահչէ-Գափու, Պոլիս, Ներկայացուցիչ ընկերութեան՝
16—25 2085 մեծաքանակ վաճառման համար։

ԳՈՒԻՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

ՌԻԼԱՅԸՆՍ

Ծովային ապահովութիւն.—Դիմել առ գործակատարն ընկերութեան, Պ. Գ. Վ. Ուիթոլ, Ուիթոլ խան Պահչէ-գափու Պոլիս. կամ Ղալաթիա Մէրթէպանի փողոց Իզզէթ բաշա խան թիւ 6. 686

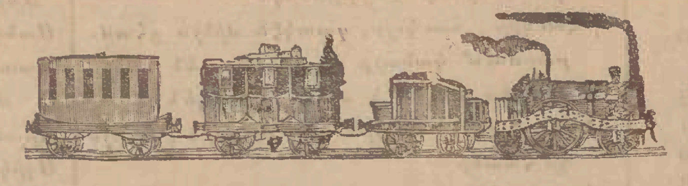

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴԱՑ—(Սկսեալ 14 Օգոստոս 1888)

ԳԻԾ Կ. ՊՈԼԻՍ—ԱԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼԻՍ—ՊԷԼՕՎԱ

Կառախումբ Կ. Պոլսէն մեկնող	Կռխ. Ճոմբ. Թ. 2 Ա.ն օր.	Կռխ. Խառն Թ. 52 Ա.ն օր
	Երեկոյ ժ. վ.	Առա. ժ. վ.
Կ. Պոլիս ......մեկնում	8 15	7
Գում—գափու		7 14
Եէտի—գուլէ		7 27
Մագրիգիւղ		7 50
Այամէթեֆանոս		8 3
Քիւչիւք—Չէքմէճէ		8 14
Սբարթա—գուլէ	9 30	8 53
Հատըմքէօյ	9 52	9 26
Չաթալճա		10 7
Գըպալքճէ	10 49	10 40
Սինէքլի		11 44
Չէրքէզքէօյ ժամանում	12 02	12 26
մեկնում	12 04	12 51
Չորլու	12 46	1 43
Մուրաթլը—Քէօրէքլի		2 33
Սէյտլէր—Չիֆթլիք		3 3
Լիւլէ—Պուրկազ	2 16	3 44
Պապա—Էսքի	2 47	4 28
Բապլո—քէօյ		5 9
Ուզուն—Քէօփրիւ	3 51	5 58
Գուլէլի—Պուրկազ	4 14	6 30
Ուրլի		6 33
Ադրիանուպոլիս .....ժմ.	5 10	7 40
	Առա.	Երեկոյ

	Կռխ. Ճոմբ. Թ. 102 Ա.ն օր.	Կռխ. Թ. 122 Խառն [illegible]
	Առա. ժ. վ.	Առա: ժ. վ.
Ադրիանուպոլիս .....մկ.	5 20	9 35
Գատըքէօյ		10 15
Մուսթաֆա բաշա ժմ.	6 15	10 53
մկ.	6 40	11 18
Հարմանլը ժմ.	7 21	12 18
մկ.	7 36	12 33
Թըրնովա-Սէյմէնլի ժամ.	8	1 5
		Երեկոյ
		[illegible] Երեկոյ
Թըրնովա—Սէյմէնլի մկ.	8 8	
Գայաճըք—Հասքէօյ	8 44	1 40
Եէնի—Մահալլէ	9 33	2 34
Բաբազլը	10 4	3 47
Գատըքէօյ—Սթանիմաք	10 31	4 30
Փիլիպէ ժամ.	10 52	5 7
մեկ.	11 2	5 32
Թաթար Բազարճըք	11 57	Երեկոյ
Սարամպէյ	12 24	
Պէլովա ժամ.	12 43	
	Երեկոյ	

Կառախումբ Պէլօվայէն մեկնող	Կռխ. Ճոմբ. Թ. 101 Ա.ն օր.	Կռխ. Խառն Թ. 121 [illegible]
	Երեկոյ ժ. վ.	Առա. ժ. վ.
Պէլովա մեկ.	3 57	
Սարամպէյ	4 17	
Թաթար Բազարճըք	4 43	
Փիլիպէ ժամ.	5 37	
մեկ.	5 47	8 50
Գատըքէօյ—Սթանիմաք	6 9	9 17
Բաբազլը	6 40	9 57
Եէնի Մահալլէ	7 3	10 41
Գայաճըք—Հասքէօյ	7 34	11 51
Թըրնովա-Սէյմէնլի ժամ.	8 29	12 35
		Երեկոյ
		[illegible] Երեկոյ
Թըրնովա—Սէյմէնլի մեկ.		
ժ. մ	8 54	1 20
Հարմանլը մեկ.	8 58	1 53
Մուսթաֆա-փաշա ժմ.	9 15	2 08
մեկ.	9 34	3 07
Գատըքէօյ	10 19	3 32
Ադրիանուպոլիս ...ժամ.		4 13
	11 14	4 50
	Երեկոյ	Երեկոյ

	Կռխ. Ճոմբ. Թ. 1 Ա.ն օր.	Կռխ. Խառն Թ. 51 Ա.ն օր.
	Առա.	Առա.
Ադրիանուպոլիս ...մեկ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Ուրլի	11 24	7 15
Գուլէլի—Պուր. (Պիւֆէ)		8 06
Ուզուն—Քէօփրիւ	12 20	8 38
Բապլո—Քէօյ	12 39	9 08
Պապա—Էսքի		9 50
Լիւլէ—Պուրկազ	1 50	10 42
Սէյտլէր—Չիֆթլիք	2 17	11 20
Մուրաթլը—Քէօրէքլի		11 59
Չորլու		12 36
Չէրքէզքէօյ ժամ.	3 52	1 35
մեկ.	4 29	2 19
Սինէքլի	4 54	2 44
Գըպալքճէ		3 34
Չաթալճա		4 29
Հատըմքէօյ	6 11	4 59
Սբարթա—գուլէ	6 46	3 51
Քիւչիւք—Չէքմէճէ		6 17
Այամէթեֆանոս		6 54
Մագրի—գիւղ		7 7
Եէտի—գուլէ		7 22
Գում—Գափու		7 39
Կ. Պոլիս (Պիւֆէ) ժմ.		7 51
	8 15	8 00
	Առա.	Երեկոյ

ԹԸՐՆՕՎԱ—ՍԷՅՄԷՆԼԻ—ԵԱՄՊՕԼՈՒ

Կառախումբ Թ. 322 Բշ. Դշ. Ուր	ժ. վ.	Կառախումբ Թ. 321 Գշ. Եշ. Շբ.	ժ. վ.
	Երեկոյ		Առա.
Հաղորդակցութիւն գլխաւոր գծին կառախմբոց հետ		Եամպօլու ....մեկ.	8 10
		Սլիվնօ—Քէրմանլը	9 10
		Եէնի—Զաղրա	10 11
Փիլիպէէն ժմ.	12 35	Րատնէ—Մահալլէսի	11 17
Ադրիանուպոլսէն ժմ.	1 5	Գարաբունար	12 16
Թըրնովա—Սէյմէնլի մեկ.	1 35	Թըրնովա—Սէյմէնլի ժամ.	12 50
Գարաբունար	2 19		
Րատնէ—Մահալլէսի	3 22	Հաղորդակցութիւն գլխաւոր գծին կառախմբոց հետ	
Եէնի—Զաղրա	4 29		
Սլիվնօ—Քէրմանլը	5 25		
Եամպօլու ....ժամ.	6 15		
	Երեկոյ	Ադրիանուպոլսոյ համար մեկ.	1 20
		Փիլիպէի համար մեկ.	1 40
			Երեկոյ

ԱԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼԻՍ—ՏԷՏԷ ԱՂԱՃ

Կառախումբ Թ. 222 Գշ. Եշ. Շբ.	ժ. վ.	Կառախումբ Թ. 221 Բշ. Դշ. Ուր.	ժ. վ.
			Առա.
Տէտէ—Աղաճ ....մեկ.	11 50	Ա. Պոլիս ....մեկ.	9 20
Ֆէրրէ	12 56	Ուրլի .... »	10 19
Պիթիքլի	2	Գուլէլի—Պուրկազ մեկ.	10 59
Սուֆլի	3 3	Տիմէթօքա	11 35
Տիմիթօքա	4 15	Սուֆլի	12 57
Գուլէլի—Պուրկազ	4 58	Պիթիքլի	1 50
Ուրլի .... »	5 26	Ֆէրրէ	2 51
Ա. Պոլիս ....ժմ.	6 20	Տէտէ—Աղաճ ....ժամ.	3 50
	Երեկոյ		

577

Ստորագծեալ վայրկեանները գիշերուան ժամեր կը նշանակեն սկսելով երեկոյեան 6էն մինչեւ առաւօտեան ժ. 5 59 (Ը. Ե)

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ